

Gegevensbeschermings- effectbeoordeling (PIA)

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Directie Maatschappelijke Ondersteuning

Den Haag, 2 maart 2021

Vaststelling verwerkersverantwoordelijke: Selecteer/typ datum¹

Naam: directie DMO

Advies functionaris voor gegevensbescherming: 11 maart 2020 en 3 februari 2021

Naam: [REDACTED]

Advies CIO: n.v.t.

Naam: n.v.t.

¹ Op het moment dat de PIA naar de Tweede Kamer gaat.

Gegevensbeschermings- effectbeoordeling (PIA)

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Directie Maatschappelijke Ondersteuning

Contact:

Ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport
Directoraat-generaal Langdurige Zorg
Directie Maatschappelijke Ondersteuning

Senior juridisch beleidsmedewerker
[redacted]@minvws.nl
[redacted]

Versie: 5.0 maart 2021

Inhoudsopgave

Inleiding	5
A. Beschrijving kenmerken gegevensverwerkingen	6
1. Voorstel	6
2. Persoonsgegevens	8
3. Gegevensverwerkingen	10
4. Verwerkingsdoeleinden	12
5. Betrokken partijen	15
6. Belangen bij de gegevensverwerking	17
7. Verwerkingslocaties	18
8. Techniek en methode van gegevensverwerking	18
9. Juridisch en beleidsmatig kader	18
10. Bewaartermijnen	19
B. Beoordeling rechtmatigheid gegevensverwerkingen.....	20
11. Rechtsgrond	20
12. Bijzondere persoonsgegevens	21
13. Doelbinding	22
14. Noodzaak en evenredigheid	24
15. Rechten van de betrokkene	26
C. Beschrijving en beoordeling risico's voor de betrokkenen	29
16. Risico's	29
D. Beschrijving voorgenomen maatregelen	38
17. Maatregelen	38

Inleiding

Deze gegevensbeschermingseffectbeoordeling (PIA) beoordeelt de effecten van de wijziging van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 en enkele andere wetten met het oog op integrale en gecoördineerde aanpak bij meervoudige problematiek en de daarvoor benodigde gegevensverwerking (Wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein).

De uitvoering van de wet is geen (direct) onderdeel van deze PIA. Gemeenten voeren de betreffende gedecentraliseerde regelgeving uit en zijn verantwoordelijk voor het verwerken van de benodigde persoonsgegevens. Gemeenten wisselen steeds meer persoonsgegevens digitaal uit en werken daarbij samen met vele organisaties in het sociaal domein en daarbuiten. De effecten in de uitvoering zijn of worden door de verwerkingsverantwoordelijken in separate PIA's beoordeeld. Voor zover er bij de uitvoering van de PIA op het wetsvoorstel uitvoeringsrisico's zijn voorzien, zijn deze wel benoemd en zullen deze verder moeten worden opgepakt in de uitvoerings-PIA's. De rijksoverheid heeft het voornemen om, ter ondersteuning van gemeenten, n.a.v. dit wetsvoorstel samen met de VNG een update uit te brengen van de 'Privacy Impact Assessment Gemeentelijke 3D' op de uitvoeringspraktijk zoals die in 2014 heeft plaatsgevonden.

A. Beschrijving kenmerken gegevensverwerkingen

Beschrijf op gestructureerde wijze de voorgenomen gegevensverwerkingen, de verwerkingsdoeleinden en de belangen bij de gegevensverwerkingen.

Onder A wordt de eerste stap beschreven van de PIA: een overzicht van de relevante feiten van de voorgenomen gegevensverwerkingen. Als de feiten onduidelijk zijn, werkt dit door in de beoordeling.

1. Voorstel

Beschrijf het voorstel waar de gegevensbeschermingseffectbeoordeling op ziet en context waarbinnen deze plaatsvindt op hoofdlijnen.

Dit wetsvoorstel strekt ertoe een duidelijke juridische grondslag voor gegevensverwerking te creëren die gemeenten nodig hebben om hun inwoners betere integrale ondersteuning te kunnen bieden zoals was voorzien met de decentralisaties in het sociaal domein. Met het wettelijk vastleggen van een taak voor onderzoek en coördinatie voor het college, en de daarmee gepaard gaande regeling over de verwerking van persoonsgegevens, wordt in de eerste plaats een solide basis voor gegevensverwerking gecreëerd die nodig is om te voldoen aan het gestelde in de AVG. Daarnaast beoogt het wetsvoorstel zowel de burger als de uitvoeringspraktijk meer duidelijkheid en waarborgen met betrekking tot de (onnodige) verwerking van persoonsgegevens te bieden. Tevens beoogt het wetsvoorstel een betere regeling te treffen voor de oggz taken van de gemeenten en de regionale advies- en meldpunten.

Het gaat om de vier situaties, in twee categorieën:

Integrale en gecoördineerde aanpak

1. Een onderzoek nadat een cliënt zich met een hulpvraag bij het college heeft gemeld. Als bij de indiening van een verzoek ter verkrijging van een dienst vanuit het sociaal domein blijkt dat mogelijk sprake is van meervoudige problematiek dan is het college verplicht te onderzoeken of dat het geval is en zo ja, of de samenhang tussen de problemen zodanig is dat een gecoördineerde aanpak wenselijk is. Het college voert dit onderzoek uit in samenspraak met de cliënt en betrokken gezinsleden.

2. Een onderzoek naar aanleiding van een gemotiveerd verzoek van een professional vanwege ernstige omstandigheden, zonder dat de persoon waarover het gaat daarmee instemt. Net als het onderzoek in de eerste situatie, onderzoekt het college welke problemen er spelen, of er al sprake is van lopende dienstverlening of ingezette interventies vanuit de sociaal domeinwetten of aanpalende domeinen, welke diensten, afspraken of interventies nodig zijn en of de problemen zodanig met elkaar samenhangen dat een gecoördineerde aanpak wenselijk is.

OGGZ en Meldpunten

3. Het bereiken en toeleiden naar zorg en/of ondersteuning van kwetsbare groepen en personen die niet vrijwillig en uit zichzelf om deze zorg en ondersteuning vragen.

4. Het college verkent naar aanleiding van een melding van zorgen over het welzijn, de zelfredzaamheid of de participatie of de gezondheid van een ingezetene of, en zo ja, naar welke partij de melding moet worden doorgeleid.

Integrale en gecoördineerde aanpak

Hiertoe wordt de in de Wmo 2015 opgenomen opdracht aan gemeenten uitgebreid: gemeenten dienen deze wet in samenhang met de Jeugdwet, de Participatiewet en de Wet op de gemeentelijke schuldhulpverlening uit te voeren. Ook worden spiegelbepalingen toegevoegd aan deze wetten en wordt samenwerking met aanpalende domeinen mogelijk gemaakt. Aan de Wmo 2015 wordt een paragraaf 3a toegevoegd met de titel 'Integrale en gecoördineerde aanpak'.

Dit wetsvoorstel creëert een wettelijke grondslag conform de AVG voor de gegevensverwerking door het college ten behoeve van de integrale aanpak. Deze grondslag is gelegen in artikel 6, eerste lid, onder e: de gegevensverwerking is noodzakelijk voor de uitvoering van taak van algemeen belang of de uitoefening van openbaar gezag.

Daarnaast maakt het wetsvoorstel het mogelijk voor partijen om persoonsgegevens aan het college te verstrekken ten behoeve van de goede uitvoering van haar taken met betrekking tot de gecoördineerde aanpak, ook indien deze voor een ander doel zijn verzameld. De grondslag voor deze verstrekkingen is gelegen in artikel 6, eerste lid, onder c van de AVG: de verwerking is noodzakelijk om te voldoen aan een wettelijke verplichting.

Dit zal echter slechts mogelijk zijn voor zover het college vooraf een zorgvuldige afweging gemaakt heeft omtrent de te betrekken domeinen, te betrekken partijen en de noodzakelijke gegevens. Ook zal de bevraagde partij haar eigen afweging moeten blijven maken. De partij verstrekt de gevraagde gegevens, tenzij naar oordeel van de desbetreffende partij zwaarwegende redenen zich daartegen verzetten of verstrekking gelet op het beroepsgeheim of het bepaalde bij of krachtens de Wet politiegegevens en de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens niet mogelijk is. Partijen behouden hierin een eigen verantwoordelijkheid. Het college kan geen gegevensverstrekking afdwingen middels inkoopcontracten of anderszins.

Het wetsvoorstel bepaalt dat het onderzoek naar meervoudige problematiek 'in samenspraak met', respectievelijk 'zo mogelijk met betrokkenheid van' de cliënt moet worden uitgevoerd. In situatie 1 geldt "in samenspraak met". Met samenspraak wordt hier bedoeld: actieve betrokkenheid. De medewerker die namens het college deze taak uitvoert, geeft uitleg en motiveert waarom hij bepaalde vragen stelt en waarom hij bepaalde domeinen en partijen bij het onderzoek en de gecoördineerde aanpak wil betrekken. Indien de betrokkene dat niet wil, wordt het onderzoek beperkt tot die onderdelen die de betrokkene wel in het onderzoek wil betrekken. In situatie 2 geldt "zo mogelijk met betrokkenheid van". Ondanks de mogelijkheid dat het college in deze situatie zijn onderzoek zonder medewerking van de cliënt kan instellen, zal het college er altijd naar streven de gecoördineerde aanpak zoveel mogelijk in overleg met de cliënt of zijn gezinsleden tot stand te laten komen. Het college dient de cliënt en zijn gezinsleden te informeren over de voorgenomen gegevensverwerking en zijn rechten conform de AVG.

Oggz

Openbare geestelijke gezondheidszorg (hierna: oggz) maakt al vele jaren onderdeel uit van de gemeentelijke verantwoordelijkheden in het kader van de maatschappelijke ondersteuning zoals bedoeld in de Wmo (2007) en de Wmo 2015. Het feit dat deze taak niet meer expliciet in de Wmo 2015 is benoemd, doet daar niet aan af, zo heeft de regering meermaals benadrukt. Desondanks hebben gemeenten en GGD/GHOR Nederland aangegeven dat het ontbreken van een expliciete wettelijke grondslag voor de oggz een belemmering vormt voor de uitvoering van hun werkzaamheden en de daarvoor benodigde verwerking van persoonsgegevens. Omwille van de duidelijkheid, en om GGD-en beter in positie te brengen hun taken in het kader van de oggz uit te voeren, stelt de regering met dit wetsvoorstel voor om het begrip oggz weer op te nemen in de Wmo 2015.

Omdat hier sprake is van verduidelijking en geen wijziging is beoogd ten aanzien van de huidige taken wordt dit onderdeel niet verder uitgewerkt in deze PIA.

Meldpunt niet-acuut

Dit wetsvoorstel verankert de taak voor gemeenten om over een meldpunt te beschikken enerzijds als stimulans om daadwerkelijk tot landelijke dekking te komen en anderzijds om waarborgen te creëren over het verstrekken van persoonsgegevens. Dat mag alleen met goede redenen en met inachtneming van de wettelijke waarborgen. Voorgesteld wordt een artikel 2.2.5 aan de Wmo 2015 toe te voegen.

In het wetsvoorstel wordt expliciet een opdracht aan colleges opgenomen om te zorgen voor een meldpunt dat openstaat voor burgers en professionals, dat signalen over de gezondheid, het welzijn, de zelfredzaamheid of participatie van een inwoner van die gemeente kan adresseren en, indien nodig, doorgeleidt naar het juiste loket. Hiermee wordt een betere juridische basis gelegd voor de gegevensverwerking in de reeds bijna overal al bestaande meldpunten openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ) en niet-acute zorg.

Het wetsvoorstel bepaalt dat de gegevens moeten worden opgenomen in een meldossier en het regelt expliciet dat het college zowel van de melder als van degene over wie wordt gemeld persoonsgegevens mag verwerken – voor zover meldingen in behandeling worden genomen (in veel gevallen zal de beller doorverwezen kunnen worden naar een andere instantie; in behandeling nemen zal dus niet altijd nodig zijn). Het college krijgt de bevoegdheid om gegevens over de gezondheid en gegevens van strafrechtelijke aard over een persoon over wie een melding is gedaan, zoals eventuele gepleegde strafbare feiten, betrokkenheid van politie of justitieorganisaties en veiligheidsmaatregelen, (verder) te verwerken voor zover dat noodzakelijk is voor het kunnen uitvoeren van een triage. Dit laatste kan, indien nodig gebeuren met doorbreking van de plicht tot geheimhouding op grond van een wettelijk voorschrift of op grond van hun ambt of beroep.

2. Persoonsgegevens

i

Som alle categorieën van persoonsgegevens op die worden verwerkt. Geef per categorie van persoonsgegevens tevens aan op wie die betrekking hebben. Deel deze persoonsgegevens in onder de typen: gewoon, bijzonder, strafrechtelijk en wettelijk identificerend.

Bij een gecoördineerde aanpak is de aard van de problematiek en de behoefte aan ondersteuning van de burger of het huishouden bepalend voor de te betrekken domeinen en partijen. Dat betekent dat er in de praktijk steeds wisselende domeinen en partijen betrokken zijn en dus ook de scope van de gegevensverwerking wisselt al naar gelang de problematiek van de burger of het huishouden. De scope van potentieel te betrekken domeinen en partijen is dan ook breed. Het kan gaan om een combinatie van voorzieningen uit de vier sociaal domeinwetten, i.c. de Wmo 2015, Jeugdwet, Participatiewet of de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening al dan niet in samenhang met voorzieningen of interventies uit aanpalende domeinen op het gebied van publieke gezondheidszorg, geneeskundige zorg, langdurige zorg, onderwijs, wonen, werk en inkomen, inburgering, openbare orde en veiligheid.

Onderdeel van de gegevensverwerking in de gecoördineerde aanpak zijn gegevens over de gezondheid en gegevens van strafrechtelijke aard. Naast deze gegevens worden ook gegevens over financiën, zoals schulden, gegevens van kinderen en de aanwezigheid van een mentor, curator of bewindvoerder verwerkt. Het betreft gevoelige gegevens die de verwerking inherent risicovol maken. Het is nodig om ten behoeve van een gecoördineerde aanpak van de problemen van een cliënt en eventueel zijn gezin, om ook dit type gegevens in het onderzoek te kunnen betrekken. Steeds blijft daarbij de reikwijdte van het onderzoek en de noodzakelijkheidseis voorop staan.

Specifiek voor de doorbreking van het medisch beroepsgeheim, is een aparte regeling opgenomen. Zie hoofdstuk 13.

Tabel 1: Integrale en gecoördineerde aanpak

Categorie	Type	Betrokkenen
Burgerservicenummer (BSN)	Wettelijke identificatienummers	Cliënt en gezinsleden ²
Naam, adres, woonplaats/NAW	Gewone persoonsgegevens	Cliënt en gezinsleden
E-mail en/of telefoonnummer	Gewone persoonsgegevens	Cliënt en gezinsleden
Geslacht	Gewone persoonsgegevens	Cliënt en gezinsleden
Geboortedatum	Gewone persoonsgegevens	Cliënt en gezinsleden
Samenstelling huishouden/gezinssituatie	Gewone persoonsgegevens	Cliënt en gezinsleden
Gezagsverhouding	Gewone persoonsgegevens	Minderjarige cliënten en ouder/voogd van de minderjarige cliënt
Aanwezigheid van curator, mentor of bewindvoerder	Gewone persoonsgegevens	Cliënt en gezinsleden
Hulpvraag/beschrijving problematiek	Gewone persoonsgegevens, bijzondere persoonsgegevens en/of gegevens van strafrechtelijke aard	Cliënt en gezinsleden
Bijzondere categorieën van persoonsgegevens, waaronder gegevens betreffende de gezondheid (in het bijzonder gebruik van jeugdhulp, een maatwerkvoorziening of zorg uit een van de aanpalende domeinen)	Bijzondere persoonsgegevens	Cliënt en gezinsleden
Gegevens over de financiële situatie (bijvoorbeeld inkomens- en vermogensgegevens, schulden)	Gewone persoonsgegevens	Cliënt en gezinsleden
Betalingsachterstanden huur, zorg, energie en drinkwater	Gewone persoonsgegevens	Cliënt en gezinsleden
Onderwijs/opleiding	Gewone persoonsgegevens	Cliënt en gezinsleden
Onderwijsnummer	Wettelijke identificatienummers	Cliënt en gezinsleden
Woonsituatie (dreigende uitzetting, vervuiling, e.d.)	Gewone persoonsgegevens	Cliënt en gezinsleden

² Als de cliënt een gezin heeft is er vaak ook een samenhang tussen problemen van en hulpverlening aan andere leden van het gezin. Daarom worden eventuele gezinsleden van de persoon die aanleiding tot het onderzoek was, ook bij een onderzoek betrokken. Definitiegezinlid: persoon met wie de cliënt in een gezamenlijke huishouding leeft, alsmede een
1°. elders verblijvend kind of adoptief- of pleegkind van de cliënt of van degene met wie de cliënt een gemeenschappelijke huishouding voert, zolang het kind een jeugdige is als bedoeld in de Jeugdwet,
2°. elders verblijvende ouder of stief-, adoptief of pleegouder van een kind dat in de gezamenlijke huishouding leeft, zolang het kind een jeugdige is als bedoeld in de Jeugdwet,
3°. elders verblijvende broer, zus, halfbroer of halfzus van de cliënt, mits deze broer, zus, halfbroer of halfzus een jeugdige is als bedoeld in de Jeugdwet.

Gegevens betreffende strafrechtelijke veroordelingen, strafbare feiten en bestuurlijke maatregelen van de burgemeester (overlast, huisverboden, P-V Leerplicht, inzet reclassering, detentie, huiselijk geweld en kindermishandeling)	Gegevens van strafrechtelijke aard	Cliënt en gezinsleden
---	------------------------------------	-----------------------

Tabel 2: Meldpunt niet-acuut

Van één, uniforme, verschijningsvorm van een meldpunt is geen sprake; de regering staat zo'n model ook niet voor. Het wetsvoorstel laat het college de ruimte om hier zelf vorm aan te geven. De gemeente kan een dergelijk punt zelf inrichten of in een regionaal verband; zij kan het zelf organiseren of uitbesteden.

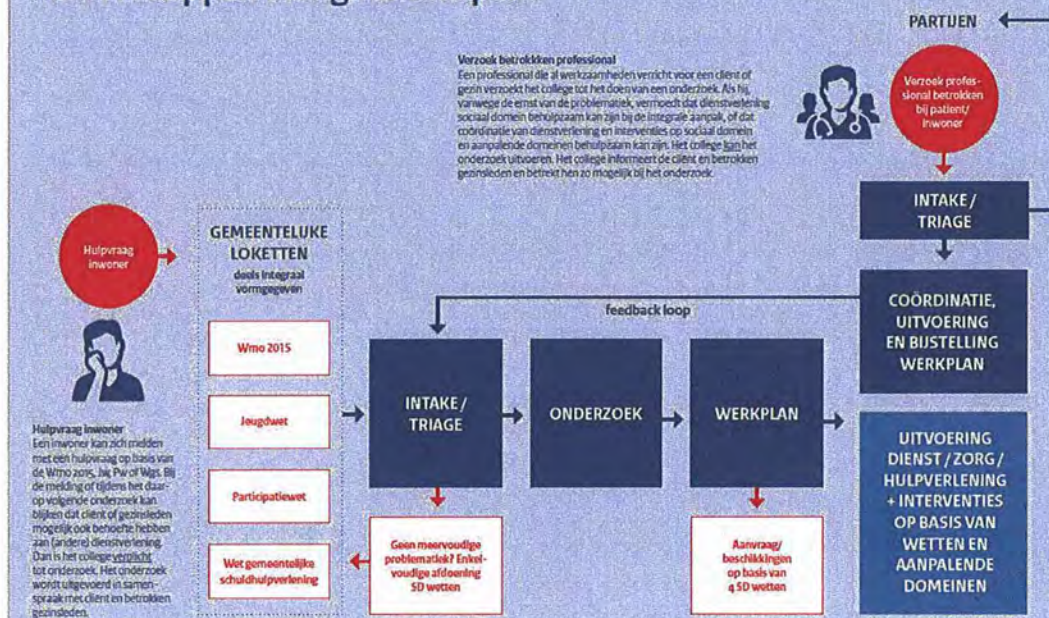
Categorie	Type	Betrokkenen
Naam, adres, woonplaats/NAW	Gewone persoonsgegevens	Gemelde(n) Melder
E-mail en/of telefoonnummer	Gewone persoonsgegevens	Melder
Geslacht	Gewone persoonsgegevens	Gemelde(n) Melder
Samenstelling huishouden/gezinssituatie	Gewone persoonsgegevens	Gemelde(n)
Beschrijving aard van de zorg + vraag van de melder	Gewone persoonsgegevens/bijzondere persoonsgegevens	Gemelde(n)
Bijzondere categorieën van persoonsgegevens, waaronder gegevens betreffende de gezondheid.	Bijzondere persoonsgegevens	Gemelde(n)
Gegevens betreffende strafrechtelijke veroordelingen, strafbare feiten en bestuurlijke maatregelen van de burgemeester (overlast, huisverboden, P-V Leerplicht, inzet reclassering, detentie, huiselijk geweld en kindermishandeling)	Gegevens van strafrechtelijke aard	Gemelde(n)

3. Gegevensverwerkingen

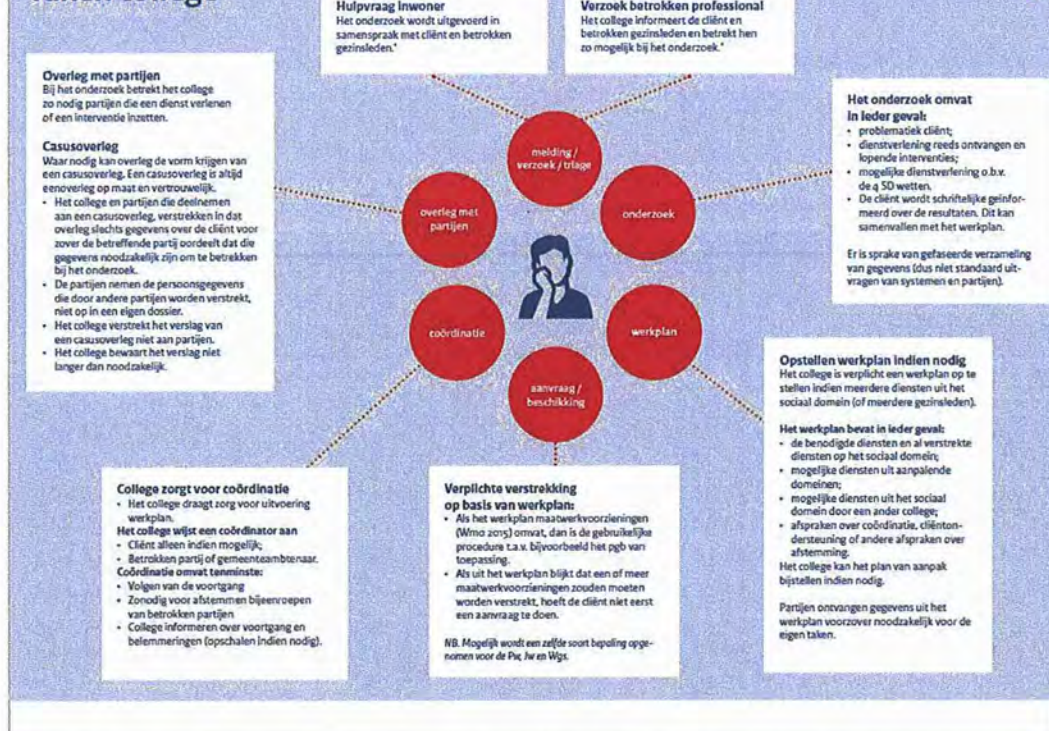

Geef alle voorgenumen gegevensverwerkingen weer.

Processtappen integrale aanpak

Taken college

4. Verwerkingsdoeleinden

Beschrijf de doeleinden van de voorgenomen gegevensverwerkingen.

Integrale en gecoördineerde aanpak

Met dit wetsvoorstel beoogt de regering om een duidelijker wettelijk kader te bieden voor de gegevensverwerking zodat gemeenten en partners in het sociaal domein en aanpalende domeinen, de gecoördineerde aanpak conform het kabinetsbeleid van '1 gezin, 1 plan, 1 regisseur' kunnen uitvoeren. Het wetsvoorstel draagt er zo aan bij dat samenhangende meervoudige problematiek bij burgers eerder onderkend kan worden en burgers die kampen met meervoudige problematiek beter ondersteund kunnen worden. Het wetsvoorstel biedt een duidelijk juridisch kader voor partijen die betrokken zijn bij een burger of gezin, om tot samenwerking te komen en hun activiteiten gecoördineerd en in samenhang uit te kunnen voeren. Daarmee beoogt het wetsvoorstel bij te dragen aan een grotere effectiviteit van voorzieningen, hulp- en zorgtrajecten en interventies. Hierdoor zullen burgers sneller in staat zijn om op eigen kracht te participeren in de samenleving, en kunnen risico's op verergering van problemen of terugval worden beperkt.

Tabel 4 Doel per processtap integrale en gecoördineerde aanpak

Melding/intake	Nagaan of er een noodzaak is tot een integrale en gecoördineerde aanpak door te bepalen of er mogelijk sprake is van meervoudige problematiek.
Onderzoek: vraagverheldering en informatie ophalen binnen de gemeente en bij derden	Onderzoeken: a. welke problemen spelen; b. welke dienstverlening reeds op het sociaal domein of aanpalende domeinen wordt ontvangen en of, en zo ja, welke interventies uit deze domeinen ten aanzien van de cliënt worden ingezet; c. welke dienstverlening of interventies eerder werden ingezet met het oog op het verminderen of wegnemen van de onder a bedoelde problemen; d. welke diensten, afspraken en interventies nodig zijn; en e. of sprake is van meervoudige problematiek waarvoor de problemen zodanig met elkaar samenhangen dat een gecoördineerde aanpak wenselijk is.
Casusoverleg (indien nodig als onderdeel van het onderzoek of de gecoördineerde aanpak)	De casus met de noodzakelijke partijen bespreken om te komen tot een beter begrip van de situatie, de samenhang tussen de problemen en te bespreken welke bijdrage de betrokken partijen kunnen leveren aan de gecoördineerde aanpak. In het casusoverleg worden afspraken gemaakt over de coördinatie in de uitvoeringsfase.
Vastleggen van de uitkomsten en conclusies van het onderzoek	Informeren van de cliënt over de resultaten van het onderzoek.
Gebruik gegevens uit onderzoek voor de aanvraag van een maatwerkvoorziening of verstrekking aan burgemeester bij noodzaak interventie	Het verstrekken van een voorziening op grond van de Wmo 2015, Jeugdwet, Participatiewet of Wet gemeentelijke schuldhulpverlening zonder dat een aanvullende aanvraag van de cliënt nodig is om de administratieve lasten voor de cliënt en het college te verminderen. Het inzetten van een noodzakelijke interventie op grond van de Wet tijdelijk huisverbod of de Wet verplichte ggz.
Coördinatie en bijhouden coördinatie-dossier(indien nodig)	a. volgen van de voortgang van de gecoördineerde aanpak en een coördinatie-dossier bijhouden;

	b. zorgen voor afstemming tussen de bij de gecoördineerde aanpak betrokken partijen en afstemming met de betrokken cliënten; c. een casusoverleg houden als bedoeld in artikel 5.4.3 houden ten behoeve van de voortgang, afstemming en zo nodig aanpassing van de gecoördineerde aanpak; d. zo nodig overleggen met het college en betrokken partijen over het aanpassen van de gecoördineerde aanpak; e. de cliënt, de cliënten uit het betrokken gezin, en indien deze er zijn de vertegenwoordigers van de cliënten, betrekken bij de gecoördineerde aanpak; f. het college op de hoogte stellen indien de gecoördineerde aanpak kan of moet worden beëindigd, of de coördinator zijn taak niet meer naar behoren kan uitvoeren.
--	--

Meldpunt niet-acuut

De doelstelling achter het meldpunt is het voorkomen van leed en risico's in de samenleving door signalen over de gezondheid, het welzijn, de zelfredzaamheid of participatie van een inwoner te kunnen adresseren en, waar nodig kunnen door te geleiden naar de juiste instantie. Uit een rapportage over de binnen het actieprogramma van ZonMw lopende pilots betreffende de regionale meldpunten blijkt dat vooral mensen met meerdere problemen hierdoor beter in beeld komen.³

Tabel 5 Doel per processtap meldpunt niet-acuut

Melding bij landelijk meldpunt	Routeren naar het juiste lokale meldpunt.
Melding bij lokaal meldpunt	Nagaan of de melding een ingezetene betreft en of de melding kan worden opgevolgd.
Vraagverheldering	Vaststellen hoe de melding kan worden opgevolgd, en zo nodig aan de melder een beknopt advies geven wat hij gelet op de aard van de melding kan doen.
Melding behandelen	Melding routeren naar de voor de behandeling van die melding meest aangewezen partij of in behandeling laten nemen door het college, zodat een onderzoek kan worden gedaan naar de persoonlijke omstandigheden en de gemelde kan worden geholpen.
Informatie doorsturen bij verhuizing op verzoek van de nieuwe gemeente	Het komt voor dat zorgmijders verhuizen en zo weer buiten beeld raken van hulpverleners. Het is moeilijk om deze mensen te helpen als recente meldingen niet bekend zijn bij de nieuwe gemeente.
Opstellen melddossier	Opname in een apart melddossier is nodig om de melding te behandelen en te volgen.

Tabel 6 Doel per categorie persoonsgegevens

Categorie	Doelstelling
Burgerservicenummer (BSN)	Het identificeren van de betrokkene en het koppelen van informatie.
Naam, adres, woonplaats/NAW	Het identificeren van de betrokkene, het bepalen van de verantwoordelijke gemeente, het bepalen van de hulpbehoefte (bijvoorbeeld bij een vervoersvoorziening) en het adresseren van brieven en besluiten.

³ KPMG, eindrapportage, 13 september 2019

Verblijfsstatus	Het bepalen of en zo ja voor welke voorzieningen de betrokkene in aanmerking kan komen.
E-mail en/of telefoonnummer	Het in contact komen met de betrokkene.
Geslacht	Het bepalen van de juiste aanspreekvorm, het duiden van de hulpbehoefte en het bepalen van de aangewezen vorm van hulp.
Geboortedatum	Het bepalen van de leeftijd. Dit is van belang in verband met verschillende wettelijke kaders per leeftijd, het bepalen of en zo ja voor welke voorzieningen de betrokkene in aanmerking kan komen en het bepalen of het betrekken van een wettelijk vertegenwoordiger nodig is.
Samenstelling huishouden/gezinssituatie	Het nagaan of er een noodzaak is tot een integrale en gecoördineerde aanpak door te bepalen of een of meer gezinsleden van de cliënt mogelijk behoefte hebben aan dienstverlening op het sociaal domein of aanpalende domeinen, het bepalen of en zo ja voor welke voorzieningen de betrokkene in aanmerking kan komen en het afstemmen van deze voorzieningen binnen het gezin.
Gezagsverhouding	Het bepalen van de wettelijke vertegenwoordiger van de betrokkene, bijvoorbeeld ten behoeve van het vragen van toestemming.
Aanwezigheid van curator, mentor of bewindvoerder	Het bepalen van de wettelijke vertegenwoordiger van de betrokkene, bijvoorbeeld ten behoeve van het vragen van toestemming.
Hulpvraag/beschrijving problematiek	Het nagaan of er een noodzaak is tot een integrale en gecoördineerde aanpak en het onderzoeken: a. welke problemen spelen; b. welke dienstverlening reeds op het sociaal domein of aanpalende domeinen wordt ontvangen en of, en zo ja, welke interventies op deze terreinen lopen; c. welke diensten uit het sociaal domein en aanpalende domeinen, en welke interventies uit aanpalende domein kunnen bijdragen aan de oplossing van de problemen; d. of de onder b en c bedoelde diensten en interventies zodanig met elkaar samenhangen dat een gecoördineerde aanpak bijdraagt aan het oplossen van de problemen.
Bijzondere categorieën van persoonsgegevens, waaronder gegevens betreffende de gezondheid (in het bijzonder gebruik van jeugdhulp, een maatwerkvoorziening of zorg uit een van de aanpalende domeinen)	Het nagaan of er een noodzaak is tot een gecoördineerde aanpak en het onderzoeken daarvan. Het is nodig om ten behoeve van een gecoördineerde aanpak van de problemen van een cliënt en eventueel zijn gezin, om ook dit type gegevens in het onderzoek te kunnen betrekken en in het kader van de gecoördineerde aanpak af te stemmen en samen te werken met bijvoorbeeld zorgverleners uit het gezondheidsdomein. Steeds blijft daarbij de reikwijdte van het onderzoek, de aanpak en de noodzakelijkheidseis voorop staan. Dat iemand in een rolstoel zit, is waarschijnlijk een relevant gegeven om tot een gecoördineerde aanpak bij meervoudige problematiek te kunnen komen, maar aan welke ziekte de cliënt lijdt, waardoor hij aan een rolstoel gebonden is, wellicht niet. Naast gegevens over de gezondheid kunnen ook andere bijzondere persoonsgegevens nodig zijn. Bijvoorbeeld omdat er

	in de dienstverlening rekening moet worden gehouden met de godsdienstige gezindheid, de levensovertuiging, de culturele achtergrond of seksuele geaardheid. ⁴
Gegevens over de financiële situatie (bijvoorbeeld inkomens- en vermogensgegevens en informatie over betalingsachterstanden huur, zorg, energie en drinkwater)	Het is nodig om ten behoeve van een gecoördineerde aanpak van de problemen van een cliënt en eventueel zijn gezin ook de problemen op het gebied van inkomen, financiën en schulden en de inzet van voorzieningen vanuit de Participatiewet, Wet gemeentelijke schuldhulpverlening of andere wetten uit aanpalende domeinen te betrekken.
Onderwijs/opleiding	Het is nodig om ten behoeve van een gecoördineerde aanpak van de problemen van een cliënt en eventueel zijn gezin, om ook problemen op het gebied van onderwijs en inzet vanuit het Passend Onderwijs, de leerplicht of RMC-taak te betrekken.
Onderwijsnummer	Voor zover er binnen de gecoördineerde aanpak sprake is van samenwerking is met het onderwijs is het onderwijsnummer noodzakelijk om informatie aan de juiste leerling te kunnen koppelen. Met name omdat het onderwijs geen BSN mag verwerken.
Woonsituatie (dreigende uitzetting, krappe behuizing, vervuiling, e.d.)	Het is nodig om ten behoeve van een gecoördineerde aanpak van de problemen van een cliënt en eventueel zijn gezin om ook problemen op het gebied van de woonsituatie te betrekken.
Gegevens betreffende strafrechtelijke veroordelingen en strafbare feiten (huisverboden, P-V Leerplicht, inzet reclassering, detentie)	Het is nodig om ten behoeve van een gecoördineerde aanpak van de problemen van een cliënt en eventueel zijn gezin, om ook dit type gegevens in het onderzoek te kunnen betrekken. Denk bijvoorbeeld aan situaties waarbij een wijkagent zorgen of overlast meldt bij het college, of waar reclassering die voor een succesvolle re-integratie wil samenwerken met het college of eventueel het omgekeerde. Wat betreft het soort gegevens dat relevant kan zijn, zal dat in praktijk afhankelijk van de individuele casus gaan om politiegegevens in de zin van de Wpg en justitiële gegevens in de zin van de Wjsg, en in voorkomende gevallen tenuitvoerleggingsgegevens. Dat iemand begeleiding van de reclassering heeft kan een relevant gegeven zijn voor het onderzoek, en mogelijk ook wat die begeleiding inhoudt, maar de reden dat iemand deze begeleiding heeft waarschijnlijk niet.

5. Betrokken partijen

i

Benoem welke organisaties betrokken zijn bij welke gegevensverwerkingen. Deel deze organisaties per gegevensverwerking in onder de rollen: verwerkingsverantwoordelijke, verwerker, verstrekker en ontvanger. Benoem tevens welke functionarissen binnen deze organisaties toegang krijgen tot welke persoonsgegevens.

⁴ Zie o.a. artikel 30, vijfde lid, UAVG, artikel 2.3, vierde lid, onder b, Jeugdwet en artikel 2.3.5, vijfde lid, onder h, Wmo 2015.

Integrale en gecoördineerde aanpak

Verwerkingsverantwoordelijk:

- College van burgemeester en wethouders: het college is de verantwoordelijke is voor de verwerking van persoonsgegevens inzake de AVG, voor zover deze plaats vindt in het kader van de taken van het college ten aanzien van de gecoördineerde aanpak bij meervoudige problematiek. Ook voor de multilaterale setting van het casusoverleg. Op die manier heeft de burger een duidelijk aanspreekpunt voor de zorgvuldige gang van zaken.

Dit betekent bijvoorbeeld dat het college aanspreekbaar is op de zorgvuldige gegevensverwerking ten behoeve van het onderzoek, in het kader van casusoverleg en de dossiervorming ten behoeve van de gecoördineerde aanpak.

Verwerker:

- Als het college van burgemeester en wethouders een of meer van de verwerkingen uitbesteedt: de natuurlijke persoon of rechtspersoon, overheidsinstantie, dienst of een ander orgaan die/dat ten behoeve van het college persoonsgegevens verwerkt. Het college blijft de verwerkingsverantwoordelijke en zal altijd middels juridisch bindende afspraken de zorgvuldigheid van de gegevensverwerking moeten borgen.

Met betrekking tot de coördinatiefase voorziet het voorstel in drie mogelijkheden: (1) het college wijst een gemeenteambtenaar of (2) een persoon die als partij of medewerker van een partij betrokken is bij de gecoördineerde aanpak aan als coördinator, of (3) het college wijst geen coördinator aan, indien aannemelijk is dat de cliënt, een gezinslid, mantelzorger of vertegenwoordiger in staat is de coördinatie zelf naar behoren uit te voeren. In het eerste geval blijft het college persoon werkzaam is verantwoordelijk voor de gegevensverwerking. In het derde geval stopt de gecoördineerde aanpak na de overhandiging van de schriftelijke weergave van de conclusies en uitkomsten.

Verstrekker:

- Personen en instanties die werkzaam zijn in het sociaal domein of een aanpalend domein als beschreven in de AMvB als bedoeld in artikel 2.3a.5.⁵

Deze partijen verstrekken slechts gegevens aan het college:

- voor zover zij bij de uitvoering van hun werkzaamheden vermoeden dat:
 - er sprake is van voortdurende of terugkerende meervoudige problematiek waarvoor de persoon of personen die het betreft geen of selectief hulp vragen of accepteren of de hulp die wel wordt aanvaard niet effectief lijkt, terwijl vanwege de aard of complexiteit van de problemen maatschappelijke teloorgang of een lage kwaliteit van leven en welzijn dreigt of al aan de orde is, en
 - 1°. in de omgeving van deze persoon of personen gedurende langere tijd of telkens opnieuw problemen, hinder of overlast wordt ervaren, of
 - 2°. de veiligheid van deze persoon of andere personen of goederen in het geding is; en
 - een gecoördineerde aanpak kan bijdragen aan het oplossen of verminderen van de problematiek.
- voor zover deze naar het oordeel van het college noodzakelijk zijn voor het uitvoeren van het onderzoek en de gecoördineerde aanpak, tenzij naar oordeel van de desbetreffende partij zwaarwegende redenen zich daartegen verzetten of verstrekking gelet op het beroepsgeheim of het bepaalde bij of krachtens de Wet politiegegevens en de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens niet mogelijk is;

Ontvanger:

⁵ Zie voor een concept overzicht bijlage 1 bij deze PIA.

- Personen en instanties die werkzaam zijn in het sociaal domein of een aanpalend domein als beschreven in de AMvB als bedoeld in artikel 2.3a.5.

Het college verstrekt slechts gegevens aan een partij:

- indien die betrokken is bij het onderzoek en die gegevens noodzakelijk zijn voor die partij om deel te kunnen nemen aan het onderzoek;
- in het casusoverleg voor zover die gegevens noodzakelijk zijn om te betrekken bij het onderzoek (een deelnemer aan het casusoverleg neemt de persoonsgegevens die door een andere deelnemer in het casusoverleg worden verstrekt, slechts op in een dossier of andere verwerking van persoonsgegevens waarvoor hij de verwerkingsverantwoordelijke is:
 - indien deze gegevens noodzakelijk zijn voor de uitoefening van de eigen taken van deze partij in het kader van de gecoördineerde aanpak die voorkomt uit of onderwerp was van het casusoverleg;
 - indien de partij die de gegevens heeft verstrekt daarmee instemt;
 - voor zover het gegevens over gezondheid of gegevens van strafrechtelijke aard betreffen, indien hij daartoe op grond van een wettelijk voorschrift bevoegd is.

Meldpunt

Verwerkingsverantwoordelijk:

- College van burgemeester en wethouders.

Verwerker:

- Als het college van burgemeester en wethouders het lokale meldpunt niet zelf(standig) uitvoert: Het college van burgemeester en wethouders of de instelling die dit in opdracht van en op kosten van de gemeente uitvoert.

Verstrekker:

- Melder: Iedereen kan een melding doen. Iemand met zorgen over zichzelf of een ander zoals een buurman of familielid en die niet precies weet wat hij met een bepaalde situatie aan moet. Ook een professional die zich zorgen maakt over een burger kan het meldpunt benaderen. Indien deze al bij concrete hulpverlening van de betreffende persoon is betrokken, ligt het overigens meer voor de hand dat deze de procedure van situatie 2 volgt.
- Partijen: de partijen die gegevens verstrekken aan het meldpunt ten behoeve van triage en doorgeleiding.

Ontvangers:

- Partijen: de partijen aan wie de melding wordt doorgeleid voor verdere behandeling.

6. Belangen bij de gegevensverwerking

Beschrijf alle belangen die de verwerkingsverantwoordelijke en anderen hebben bij de voorgenomen gegevensverwerkingen.

- Voor burgers: Effectieve gegevensuitwisseling stimuleert integraal en gecoördineerd werken zodat de persoonlijke omstandigheden van de burger goed in ogenschouw kunnen worden genomen en opdat de burger het maatwerk ontvangt dat nodig is.
- De maatschappij: De maatschappelijke behoefte is gelegen in de noodzaak om (kwetsbare) burgers waarbij sprake is van meervoudige problematiek de noodzakelijke hulp te kunnen bieden.
- Voor gemeenten: De regelgeving geeft juridische zekerheid over wie welke persoonsgegevens mag verwerken. Met dit wetsvoorstel beoogt de regering een deel van de knelpunten weg te nemen, zodat gemeenten beter in staat zijn hun integrale taken in het sociaal domein uit te voeren.

- Voor partijen/professionals: Het wetsvoorstel neemt onduidelijkheden weg die op dit moment bijdragen aan handelingsverlegenheid bij organisaties en professionals om informatie te delen – ook in gevallen waarin, gezien de aard van de problematiek, verdere actie juist wel geboden zou zijn. Ook stelt het wetsvoorstel voorwaarden die moeten voorkomen dat het omgekeerde gebeurt: dat er meer informatie wordt gedeeld dan noodzakelijk. Dit is voor partijen van belang omdat goede toegang tot de zorg alleen is gewaarborgd wanneer cliënten het vertrouwen hebben dat hun persoonsgegevens zorgvuldig worden verwerkt.
- De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, de Minister van Veiligheid en Justitie en de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid tezamen: de wetten worden effectiever uitgevoerd en er wordt voorkomen dat ernstige problematiek voortduurt en/of verergert door gebrek aan afstemming en samenwerking, of het ontbreken van een gecoördineerde aanpak.

7. Verwerkingslocaties

Benoem in welke landen de voorgenomen gegevensverwerkingen plaatsvinden.

Analoog: Nederland

Digitaal (eventueel via verwerkers): dit is afhankelijk van de uitvoeringskeuzes. In beginsel binnen de EU.

8. Techniek en methode van gegevensverwerking

Beschrijf op welke wijze en met gebruikmaking van welke (technische) middelen en methoden de persoonsgegevens worden verwerkt. Benoem of sprake is van (semi-)geautomatiseerde besluitvorming, profilering of big data-verwerkingen en, zo ja, beschrijf waaruit een en ander bestaat.

Dit document is de PIA voor de wetswijziging. Het wetsvoorstel bevat geen specifieke bepalingen over technieken en methoden. Het bepalen van de technieken en de methoden is de verantwoordelijkheid van de gemeenten. Daarvoor worden uitvoerings-PIA's uitgevoerd. Uitgangspunt is dat het college uiterst zorgvuldig te werk gaat bij het komen tot een gecoördineerde aanpak. Alle onderdelen van de gecoördineerde aanpak en de daarbij behorende gegevensverwerking dienen maatwerk te zijn. Er wordt geen gebruik gemaakt van geautomatiseerde besluitvorming, profilering, big data of nieuwe technologieën. Het wetsvoorstel voorziet expliciet niet in een mogelijkheid tot structurele uitwisseling van persoonsgegevens tussen partijen noch creëert het nieuwe mogelijkheden voor vroegsignalering door middel van het koppelen van gegevensbestanden om bijvoorbeeld huishoudens die mogelijk kampen met meervoudige problematiek 'op te sporen'.

Het wetsvoorstel kent in artikel 5.4.6 de mogelijkheid om nadere regels te stellen. Zo is het mogelijk om zo nodig in de toekomst nadere regels te geven over het elektronisch uitwisselen van gegevens, bijvoorbeeld over de daarbij te gebruiken taal of techniek. Dit kan noodzakelijk blijken als komt vast te staan dat het ontbreken van eenheid in taal en techniek de belangrijkste oorzaak is voor gewenste, maar in de praktijk gebrekkige elektronische uitwisseling van gegevens zowel binnen het sociaal domein, als domein overstijgend met aanpalende domeinen.

9. Juridisch en beleidsmatig kader

Benoem de wet- en regelgeving, met uitzondering van de AVG en de Richtlijn, en het beleid met mogelijke gevolgen voor de gegevensverwerkingen.

Het wettelijk kader voor de gegevensverwerking in het sociaal domein wordt gevormd door de materiewetten Wmo 2015, Jeugdwet, Participatiewet en de Wet gemeentelijke schuldhelpverlening. Daar waar er verbanden nodig zijn met aanpalende domeinen, zoals zorg, onderwijs, wonen of veiligheid zijn ook de materiewetten op aanpalende domeinen van toepassing.

Sommige domeinen kennen specifieke wetten met betrekking tot gegevensverwerking zoals de Wet Politiegegevens (Wpg), de Wet Justitiële en Strafvorderlijke gegevens (WJSG). In het domein werk en inkomen is bevat de Wet Structuur Uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen veel bepalingen over de gegevensuitwisseling tussen partijen in het Werk en Inkomen domein zoals het UWV, de SVB, de belastingdienst en gemeenten. Daarnaast kennen enkele beroepsgroepen een wettelijk geregeld beroepsgeheim. Het beroepsgeheim voor professionals in de gezondheidszorg wordt geregeld in de Wet Geneeskundige Behandelovereenkomst (Wgbo) en de Wet beroepen in de individuele gezondheidszorg (BIG). Het beroepsgeheim voor de jeugdhulpverlener is geregeld in de Jeugdwet. Deze beroepsgeheimen houden in dat een professional informatie verkregen in het kader van de hulp- of behandelrelatie uitsluitend mag delen met toestemming van de betrokkene. Hierop zijn uitzonderingen mogelijk, bijvoorbeeld als er gevaar is voor de veiligheid van betrokkene of zijn omgeving. Deze wettelijke beroepsgeheimen krijgen verdere invulling in beroepscode en handreikingen van de beroepsgroep.

Aan de Wmo 2015 worden nieuwe taken toegevoegd voor zover die nodig zijn om een voldoende juridische basis te creëren voor de gegevensverwerking ten behoeve van de integrale en gecoördineerde aanpak. Daarnaast voegt het wetsvoorstel in paragraaf 5 van de Wmo 2015 de bepalingen toe met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens ten behoeve van deze taken. Ook worden spiegelbepalingen aan de Jeugdwet, Participatiewet en Wet gemeentelijke schuldhelpverlening toegevoegd om een gecoördineerde aanpak binnen het sociaal domein mogelijk te maken. Daarnaast wordt samenwerking met aanpalende domeinen mogelijk gemaakt.

10. Bewaartermijnen

Bepaal en motiveer de bewaartermijnen van de persoonsgegevens aan de hand van de verwerkingsdoeleinden.

In het wetsvoorstel was in eerste instantie opgenomen dat het college de in het onderzoek verzamelde gegevens en het verslag van het casusoverleg niet langer bewaart dan noodzakelijk voor het opstellen, aanpassen en uitvoeren van het werkplan. Naar aanleiding van de uitvoering van deze PIA is ervoor gekozen om bepalingen toe te voegen over evaluatie en zijn maximale bewaartermijnen toegevoegd:

- onderzoeksdossier: twee jaar nadat het uitvoeren van een op dit onderzoekdossier gebaseerd werkplan is afgesloten;
- werkplan: twee jaar nadat de uitvoering van het werkplan is afgerond.

Naar aanleiding van de reacties op het wetsvoorstel is het werkplan komen te vervallen en is een bewaartermijn opgenomen van twee jaar te rekenen vanaf het informeren van de cliënt of cliënten, en indien deze er zijn de vertegenwoordigers van de cliënt, over de uitkomsten en conclusies van het onderzoek, of, indien daarop een gecoördineerde aanpak volgt, gedurende twee jaar te rekenen vanaf het moment dat de gecoördineerde aanpak wordt beëindigd.

De in het wetsvoorstel vastgelegde bewaartermijn voor het meldingsdossier is minimaal zes maanden en maximaal één jaar. Na één jaar is de informatie in veel gevallen niet meer relevant, ook wanneer ten aanzien van eenzelfde persoon opnieuw een melding wordt gedaan. Binnen het jaar kan de informatie wel relevant zijn, bijvoorbeeld omdat ten aanzien van dezelfde persoon in korte tijd door verschillende mensen een melding wordt gedaan, of ten aanzien van een bepaalde persoon verschillende type meldingen binnenkomen.

B. Beoordeling rechtmatigheid gegevensverwerkingen

Beoordeel aan de hand van de feiten zoals vastgesteld in onderdeel A of de voorgenomen gegevensverwerkingen rechtmatig zijn. Het gaat hier om de beoordeling van de juridische rechtsgrond, noodzaak en doelbinding van de gegevensverwerkingen. Beoordeel tevens de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de rechten van de betrokkenen. Voor dit onderdeel van de PIA is in het bijzonder juridische expertise nodig.

11. Rechtsgrond

Bepaal op welke rechtsgronden de gegevensverwerkingen worden gebaseerd.

Voor de rechtmatige verwerking van persoonsgegevens is een grondslag noodzakelijk conform artikel 6 van de AVG.

Integrale en gecoördineerde aanpak

De kritiek van de AP was voorheen dat een grondslag ontbrak voor de gecoördineerde aanpak door gemeenten, dus voor de integrale intake, het onderzoek, een gecoördineerde aanpak/plan en de coördinatie.

Dit wetsvoorstel voorziet in een expliciete taken (vastgelegd in hoofdstuk 2, paragraaf 3a) voor gemeenten om te komen tot een gecoördineerde aanpak:

- Artikel 2.3a.1 (*onderzoek als iemand zelf om een dienst uit het sociaal domein heeft gevraagd*)
- Artikel 2.3a.3 (*aankwijzing en taken coördinator*)
- Artikel 2.3a.4 (*Onderzoek ten behoeve van een integrale en gecoördineerde aanpak bij ernstige problemen*)

In hoofdstuk 5, paragraaf 4 wordt de gegevensverwerking uitgewerkt conform artikel 6 lid 1, onder c en e, van de AVG⁶. Waaronder de grondslagen om (bijzondere categorieën van) persoonsgegevens (of persoonsgegevens van strafrechtelijke aard te verwerken).

Meldpunt niet-acuut

Dit wetsvoorstel voorziet in een expliciete taak (vastgelegd in artikel 2.2.5) voor gemeenten om zorg te dragen voor een meldpunt, en biedt daarbij de wettelijke grondslagen conform artikel 6 lid 1, onder c en e, van de AVG⁷ voor de gegevensverwerkingen die daarvoor noodzakelijk zijn (vastgelegd in hoofdstuk 5, paragraaf 5).

Alternatieven

Het vragen van toestemming is, zoals eerder vermeld, geen alternatief vanwege de ongelijke machtsverhouding tussen de overheid en de cliënt. Uitgangspunt is wel dat de gecoördineerde aanpak in samenspraak met de cliënt wordt uitgevoerd (als iemand zelf om een dienst vraagt) of zo veel mogelijk met betrokkenheid van de cliënt (bij ernstige problemen of een melding bij het meldpunt).

⁶ E voor de taken van het college en c voor de verstreckende partijen.

⁷ E voor de taken van het college en c voor de verstreckende partijen.

12. Bijzondere persoonsgegevens

Indien bijzondere of strafrechtelijke persoonsgegevens worden verwerkt, beoordeel of één van de wettelijke uitzonderingen op het verwerkingsverbod van toepassing is. Bij verwerking van een wettelijk identificatienummer beoordeel of dat is toegestaan.

Op grond van artikel 9, eerste lid, AVG is de verwerking van zogenoemde bijzondere categorieën van persoonsgegevens, waaronder gegevens over gezondheid, verboden. Met dit wetsvoorstel is gebruik gemaakt van de mogelijkheid die artikel 9, tweede lid, AVG biedt om een uitzondering te maken op dit verbod.

Zowel om redenen van een zwaarwegend algemeen belang (artikel 9, tweede lid, onder g, AVG) als vanwege de noodzakelijke verwerking van gegevens voor het verstrekken van gezondheidszorg of sociale diensten (artikel 9, tweede lid, onder h, AVG). Dat zwaarwegend algemeen belang is gelegen in het belang van het kunnen realiseren van een integrale en gecoördineerde aanpak bij meervoudige problematiek om zo – vaak al lang – bestaande problemen op te lossen die zowel hun weerslag kunnen hebben op de personen die het betreft als op de samenleving. Daarnaast gaat het hier om gegevensverwerking die noodzakelijk is voor onderzoek naar meervoudige problematiek. Dit is als onderdeel van de maatschappelijke ondersteuning aan te merken als het verstrekken van een sociale dienst.

In dit verband is het ook van zwaarwegend algemeen belang dat burgers en professionals de hulp van het college kunnen inroepen via een meldpunt als zij vermoeden dat iemand in hun omgeving zorg of ondersteuning nodig heeft.

Naast het creëren van de mogelijkheid om bijzondere categorieën van persoonsgegevens en persoonsgegevens van strafrechtelijke aard, beoogt dit wetsvoorstel ook de nodige waarborgen te introduceren ter bescherming van de grondrechten en fundamentele belangen van de inwoner.

Deze staan nader toegelicht in paragraaf 4.3.1, 4.3.2 (maatwerk en samenspraak) en 4.4(noodzakelijkheidseis en spelregels casusoverleg) van de Memorie van Toelichting. Verder laat het wetsvoorstel de mogelijkheid om bij of krachtens AMvB een aantal waarborgen nader in te vullen of stelt deze afbakening verplicht (bijvoorbeeld t.a.v. de partijen).

Ten aanzien van de verwerking van “persoonsgegevens betreffende strafrechtelijke veroordelingen en strafbare feiten of daarmee verband houdende veiligheidsmaatregelen” bepaalt de verordening (artikel 10) daarnaast dat deze alleen mogen worden verwerkt onder toezicht van de overheid of indien de verwerking is toegestaan bij Unierechtelijke of lidstaatrechtelijke bepalingen die passende waarborgen voor de rechten en vrijheden van de inwoner bieden. Met de voorgestelde wijzigingen in hoofdstuk 5 van de Wmo in dit wetsvoorstel en toevoeging van een grondslag in het Besluit Politiegegevens, wordt hieraan voldaan.

BSN

Het gebruik van het BSN wordt gereguleerd door de Wet algemene bepalingen Burgerservicenummer. Op grond van artikel 10 van die wet zijn overheidsorganen bevoegd dit unieke identificerende nummer te gebruiken, zoals het college. Het college is daartoe op basis van de Wmo 2015, de Jeugdwet en de Participatiewet zelfs toe verplicht.

Andere partijen zijn daartoe slechts bevoegd voor zover dat bij of krachtens wet aan die partijen is voorgeschreven. Zo zijn zorgaanbieders op grond artikel 4 van de Wet aanvullende bepalingen verwerking persoonsgegevens in de zorg verplicht om het BSN te gebruiken om te waarborgen dat de in het kader van de verlening van zorg te verwerken persoonsgegevens op de cliënt betrekking hebben. In het vijfde lid, is bepaald dat partijen die bevoegd zijn het BSN te verwerken, het BSN ook gebruiken bij de in artikel 5.4.1 bedoelde verstrekkingen van gegevens ten behoeve van een integrale en gecoördineerde aanpak. Aanvullend krijgt de coördinator de bevoegdheid het BSN te gebruiken voor het uitvoeren van zijn taken (als bedoeld in 2.3a.3,

derde lid). Dit geeft een extra waarborg tegen het doen van onjuiste verstrekkingen als gevolg van persoonsverwisselingen.

13. Doelbinding

Indien de persoonsgegevens voor een ander doel worden verwerkt dan oorspronkelijk verzameld, beoordeel of deze verdere verwerking verenigbaar is met het doel waarvoor de persoonsgegevens oorspronkelijk zijn verzameld.

Integrale en gecoördineerde aanpak

Op grond van artikel 5.4.1 van de Wmo 2015 (nieuw) wordt het college bevoegd persoonsgegevens, waaronder gegevens over de gezondheid en gegevens van strafrechtelijke aard, die het college heeft verwerkt ten behoeve van de uitvoering van de Wmo 2015 (artikelen 2.1.1, eerste lid, 2.1.7, 2.3.1 tot en met 2.3.6, 2.3.9, 2.3.10, 2.3a.1, 2.3a.2, 2.3a.4 en 2.4.1 van deze wet, de artikelen 2.3 en 2.4 van de Jeugdwet, artikel 7 van de Participatiewet, artikel 3 van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening, de Wet sociale werkvoorziening, of artikel 16 van de Leerplichtwet 1969, artikel 8.3.2, eerste lid van de Wet educatie en beroepsonderwijs, artikel 118h, eerste lid van de Wet op het voortgezet onderwijs en artikel 162b, eerste lid van de Wet op de expertisecentra, of de artikelen 5:1 en 5:2 van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg verder te verwerken voor zover dat noodzakelijk is voor het verrichten van het onderzoek (gecoördineerde aanpak) triage na een melding bij het meldpunt.

Persoonsgegevens mogen op grond van artikel 5, eerste lid, onderdeel b, van de AVG slechts worden verwerkt voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden. Op grond van artikel 6, vierde lid, van de AVG kunnen gegevens verder worden verwerkt voor zover die verwerking verenigbaar is met het oorspronkelijke doel van de gegevensverwerking. Het wetsvoorstel beoogt in aanvulling hierop te regelen dat ook die gegevens die eerder zijn verzameld voor een niet verenigbaar doel kunnen worden verwerkt voor de goede uitvoering van de gecoördineerde aanpak. Op grond van artikel 6, vierde lid, AVG is dit slechts mogelijk ter waarborging van een van de in artikel 23, eerste lid, AVG bedoelde doelstellingen. In dit geval doelstellingen van algemeen belang als bedoeld in onderdeel e.

Uit het tweede lid van artikel 23 AVG volgt dat de wettelijke maatregelen waarbij de verdere verwerking van persoonsgegevens wordt geregeld, specifieke bepalingen moeten bevatten met betrekking tot ten minste de in het tweede lid vermelde onderdelen (a) tot en met (h). In onderhavig geval zijn de doeleinden van verwerking (a) gelegen in het zwaarwegende algemeen belang als toegelicht in paragraaf 5.4. De categorieën van persoonsgegevens (b) betreffen de gegevens van de cliënt en zijn gezinsleden, waaronder de gegevens over de gezondheid en gegevens van strafrechtelijke aard die het college heeft verwerkt als benoemd in artikel 5.4.1, vierde lid, en 5.5.2, tweede lid. Verwerking vindt plaats voor zover nodig voor het uitvoeren van het onderzoek in het kader van de gecoördineerde aanpak naar de dienstverlening en interventies die reeds zijn ingezet of voor de triage na een melding bij het meldpunt (c). Het treffen van (aanvullende) waarborgen ter voorkoming van misbruik of onrechtmatige toegang of doorgifte (d) bestaan o.a. uit artikelen die duidelijk maken waarvoor de gegevens mogen worden gebruikt, de uitgangspunten maatwerk en samenspraak, de noodzakelijkheidstoets in iedere fase, de verplichting c.q. mogelijkheid om waarborgen bij AMvB nader in te vullen en de ondersteuning van de uitvoeringspraktijk. De verwerkingsverantwoordelijke (e) voor het onderzoek en de triage volgt uit de wettelijke taken en betreft het college. Voor wat betreft de opslagperiodes (f) is de verwerkingsverantwoordelijke er verantwoordelijk voor de gegevens niet langer op te slaan dan noodzakelijk voor het doel van de verwerking. Er is een maximale termijn opgenomen voor de gecoördineerde aanpak van vijftien jaar na afsluiting van de gecoördineerde aanpak en voor het

meldpunt van een jaar na het ontvangen van een melding bij het meldpunt. De risico's voor de rechten en vrijheden van betrokkenen (g) als gevolg van de verdere verwerking zoals te vergaande bemoeienis en ondoelmatig gebruik van persoonsgegevens zijn door middel van deze PIA in kaart gebracht en waar mogelijk ingeperkt door het opnemen van extra waarborgen. Verder dienen gemeenten op grond van de artikelen 13 en 14 AVG de betrokkenen actief te informeren en transparant te zijn over de gegevens die zij over hem hebben verwerkt en het bestaan van klacht-, bezwaar en beroepsmogelijkheden. Dit wetsvoorstel laat deze rechten intact.

Als extra waarborg tegen verdere verwerking zonder doelbinding, is opgenomen dat partijen persoonsgegevens die in het casusoverleg besproken worden uitsluitend mogen vastleggen in het eigen dossier:

- indien deze gegevens noodzakelijk zijn voor de uitoefening van de eigen taken van deze partij in het kader van de gecoördineerde aanpak die voorkomt uit of onderwerp was van het casusoverleg;
- indien de partij die de gegevens heeft verstrekt daarmee instemt;
- voor zover het gegevens over gezondheid of gegevens van strafrechtelijke aard betreffen, indien hij daartoe op grond van een wettelijk voorschrift bevoegd is.

Er rust een strikte doelbinding op deze gegevens; zij mogen die dus niet voor andere doeleinden gebruiken. Het verslag van het casusoverleg dat op grond van door de coördinator wordt gemaakt, wordt niet verspreid onder de partijen die aan het casusoverleg hebben deelgenomen.

Doorbreking beroepsgeheim integrale en gecoördineerde aanpak

Specifiek voor de doorbreking van het medisch beroepsgeheim ten behoeve van een integrale en gecoördineerde aanpak, is een aparte regeling opgenomen. Gedurende de totstandkoming van deze PIA en naar aanleiding van het advies van de AP is dit artikel verduidelijkt. Er wordt in de wettekst expliciet wordt aangesloten bij de reeds geldende kaders uit hoofde van de WGBO en de Wet BIG.

Het wetsvoorstel beoogt te voorzien in een wettelijke verplichting voor partijen om persoonsgegevens te verstrekken aan het college voor zover dat noodzakelijk is voor een goede uitvoering van de taken die het college op basis van deze wet krijgt. Hiermee creëert het wetsvoorstel een grondslag als bedoeld in artikel 6, eerste lid, onderdeel c, AVG. Partijen verstrekken deze gegevens zo nodig met doorbreking van het ambts- of beroepsgeheim; beroepsbeoefenaren met een beroepsgeheim op grond van de WGBO, de wet BIG of de Jeugdwet, mogen de gevraagde gegevens aan het college derhalve ook verstrekken zonder uitdrukkelijk toestemming van de betrokkene indien de verstrekking van gegevens naar het oordeel van de verstrekken partij noodzakelijk is uit het oogpunt van goed hulpverlenerschap.

Hij zal afwegen of het doorbreken van zijn geheimhoudingsplicht opweegt tegen de noodzaak die gegevens bij het onderzoek te kunnen betrekken. Verstrekking kan bijvoorbeeld naar het oordeel van een zorgverlener in de weg staan aan het behoud van een goede behandelrelatie met de cliënt. Anderzijds moet de zorgverlener laten meewegen dat de verstrekking kan bijdragen aan het oplossen van bepaalde problemen van de cliënt, omdat daarmee een gecoördineerde aanpak mogelijk wordt. De verstrekking kan door de verstrekken partij zo in het licht van de proportionaliteitseis en de subsidiariteitseis beargumenteerd worden. Deze partij maakt die afweging. Het college kan slechts – beargumenteerd – verzoeken om gegevens.

Met deze regeling beoogt het kabinet twee doelen. Door het introduceren van de wettelijke verplichting creëert zij duidelijkheid voor professionals dat zij gegevens mogen verstrekken aan het college of mogen in brengen in het casusoverleg. Daarmee wil het kabinet onzekerheid wegnemen die nu leidt tot handelingsverlegenheid. Door de beslissing over welke gegevens uiteindelijk verstrekt worden bij de verstrekken professional neer te leggen, wordt voorkomen dat het college eenzijdig kan bepalen welke gegevens zij wil hebben. Hiermee wordt het risico van overvragen door het college beperkt.

Doorbreking beroepsgeheim meldpunt niet-acuut

Voor de triage na een melding bij een gemeentelijk of regionaal meldpunt kan het nodig zijn om naast de gegevens waarover het college zelf kan beschikken, bij andere partijen inlichtingen te verkrijgen. Voor het opvragen daarvan zal het meldpunt dus moeten motiveren welke gegevens nodig zijn. Het wetsvoorstel geeft in artikel 5.5.3 de grondslag voor deze partijen om deze gegevens, zonder toestemming van degene die het betreft, daadwerkelijk te verstrekken, zo nodig met doorbreking van een geheimhoudingsplicht op grond van een wettelijk voorschrift of op grond van hun ambt of beroep. De verstrekking van politiegegevens of justitiële of strafvorderlijke gegevens geschiedt op grond van en met inachtneming van de Wet politiegegevens en de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens. De professional weegt zelf af welke gegevens hij/zij verstrekt.

14. Noodzaak en evenredigheid

Beoordeel of de voorgenomen gegevensverwerkingen noodzakelijk zijn voor het verwezenlijken van de verwerkingsdoeleinden. Ga hierbij in ieder geval in op proportionaliteit en subsidiariteit.

- a. Proportionaliteit: staat de inbreuk op de persoonlijke levenssfeer en de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen in evenredige verhouding tot de verwerkingsdoeleinden?**
- b. Subsidiariteit: kunnen de verwerkingsdoeleinden in redelijkheid niet op een andere, voor de betrokkene minder nadelige wijze, worden verwezenlijkt?**

Uitgangspunt is dat het college uiterst zorgvuldig te werk gaat bij het komen tot een gecoördineerde aanpak. Alle onderdelen van de gecoördineerde aanpak en de daarbij behorende gegevensverwerking dienen maatwerk te zijn.

- De gecoördineerde aanpak is maatwerk. De hulpvraag van de burger en de aard van de problematiek zijn daarbij leidend.
- Het college handelt in samenspraak met de burger (als iemand zelf om een dienst vraagt) of zo mogelijk met betrokkenheid van de burger (bij ernstige problemen of een melding bij het meldpunt).

Maatwerk (triage)

Dit betekent onder andere dat het college niet zomaar een breed onderzoek mag starten of andere partijen mag betrekken bij de gecoördineerde aanpak. Ook is het niet toegestaan om standaard een brede scan op alle leefgebieden af te nemen bij iedere burger die zich meldt met een hulpvraag. Er moet een duidelijke aanleiding zijn en het college moet een stapsgewijze benadering (triage) volgen om het risico van een onnodige of disproportionele inbreuk op de persoonlijke levenssfeer van de burger of zijn gezin te minimaliseren. N.a.v. verschillende reacties is een definitie opgenomen van "meervoudige problematiek", mede gelet op het gegeven dat dit begrip een cruciale rol speelt bij de beoordeling van de vraag of - een onderzoek ten behoeve van - een gecoördineerde aanpak nodig of wenselijk is. Volgens de voorgestelde omschrijving is, kort gezegd, sprake van meervoudige problematiek, indien de problemen van een persoon ofwel op meerdere aspecten van het sociaal domein, ofwel op het sociaal domein en aanpalende domeinen betrekking hebben; in beide gevallen dient er sprake van samenhang te zijn tussen de verschillende problemen.

Naar aanleiding van het advies van de AP en overige reacties op de consultaties is aan het wetsvoorstel tevens een algemene omschrijving van "ernstige problematiek" toegevoegd, waarmee enerzijds is beoogd een zo concreet mogelijke maatstaf aan te reiken, maar die anderzijds enige ruimte laat voor een casuïstische beoordeling door de professional in de praktijk. In situatie 2 moet gemotiveerd onderbouwd worden:

- dat er sprake is van voortdurende of terugkerende meervoudige problematiek waarvoor de persoon of personen die het betreft geen of selectief hulp vragen of accepteren of de

hulp die wel wordt aanvaard niet effectief lijkt, terwijl vanwege de aard of complexiteit van de problemen maatschappelijke teloorgang of een lage kwaliteit van leven en welzijn dreigt of al aan de orde is;

- dat een gecoördineerde aanpak kan bijdragen aan het oplossen of verminderen van de problematiek; en
- in de omgeving van deze persoon of personen gedurende langere tijd of telkens opnieuw problemen, hinder of overlast wordt ervaren of de veiligheid van personen of goederen in het geding is.

De ruimte die het wetsvoorstel laat vraagt wel van het college dat zij deskundige medewerkers inzet die in staat zijn om met respect voor de persoonlijke levenssfeer en voor de juridische kaders van andere partijen te handelen. Vanuit haar zorgplicht uit de AVG dient het college daar nadere invulling aan te geven middels duidelijke werkinstructies.

Samenspraak (waarborg bovenop transparantie)

Voor de situatie waarin de burger of het huishouden zelf het initiatief neemt om hulp of ondersteuning te zoeken, versterkt dit wetsvoorstel de positie van de burger in aanvulling op de AVG. Het gaat dan om de situatie waarin er verschil van inzicht is tussen betrokkene(n) en het college over de scope van het onderzoek. De burger geeft bijvoorbeeld aan niet te willen dat bepaalde aspecten van zijn leven of domeinen in het onderzoek betrokken worden, terwijl het college van mening is dat dit wel noodzakelijk is om tot een goed beeld te komen van de situatie en tot een zo goed mogelijke ondersteuning. Het college mag dan proberen betrokkene(n) te overtuigen van haar standpunt, aangeven welke de consequenties kunnen zijn van een beperkte scope voor de in te zetten dienstverlening, en proberen samen tot een oplossing te komen. Lukt dat niet, dan is in deze situatie de wens van de burger leidend. Het wetsvoorstel bevat immers geen "gedwongen kader". Het onderzoek wordt dan beperkt tot de domeinen en aspecten die de burger in het onderzoek wil laten betrekken.

In de situatie dat een reeds betrokken professional of instantie signaleert dat er – gelet op de ernstige problematiek – noodzaak is om te onderzoeken of een gecoördineerde aanpak noodzakelijk is, geldt de samenspraak niet. De cliënt en de betrokken gezinsleden en daarnaast ook eventuele vertegenwoordigers of mantelzorgers worden in deze situatie "zo mogelijk betrokken" bij het onderzoek. Hiermee wordt voorzien in situaties waarbij de medewerking van een burger voor het onderzoeken van de meervoudige problematiek niet (meteen) verkregen kan worden. Dit speelt juist bij de meer complexe meervoudige problematiek. Dit laat onverlet dat het college er altijd naar dient te streven dat de gecoördineerde aanpak zoveel mogelijk in overleg met de cliënt of cliënten en, indien dezen er zijn, zo nodig hun vertegenwoordigers en mantelzorgers tot stand komt. Zij dient de hen te informeren over de voorgenomen gegevensverwerking en zijn rechten conform de AVG.

De betrokken professional zal zijn verzoek moeten onderbouwen. Dit is niet alleen bedoeld om de inwoner te beschermen tegen ongewenste gegevensverwerking, zeker aangezien dit artikel beoogt te voorzien in situaties waarin in beperkte mate samenspraak mogelijk is met de cliënt. De onderbouwing is ook wenselijk om te voorkomen dat te lichtvaardig een beroep wordt gedaan op het college daar waar partijen vanuit hun eigen taak ook een verantwoordelijkheid hebben om zorg te dragen voor een gecoördineerde aanpak.

Ondanks de verduidelijking van het begrip meervoudige problematiek en de omschrijving van ernstige problematiek blijft het noodzakelijk dat de betrokken professionals, zowel de verzoekende professional als de professional die namens het college de casus beoordeeld (triage), een duidelijk gemotiveerde en onderbouwde afweging kunnen maken op basis van duidelijke handreikingen. Deze handreikingen/werkinstructies worden opgesteld door het college en partijen uit de aanpalende domeinen gezamenlijk, zodat er vanuit de verschillende partijen en perspectieven voldoende draagvlak voor is. Het Rijk ondersteunt de uitvoeringspraktijk o.a. via het IBD en het opstellen van handreikingen.

Subsidiariteit

De bepalingen ten aanzien van gegevensverwerkingen kunnen in redelijkheid niet op een andere, voor de betrokkene minder nadelige wijze worden vormgegeven. Alternatieven hebben niet minder risico's:

1. Een alternatief dat nu in de praktijk wordt ingezet is het werken met toestemming als grondslag. De Autoriteit persoonsgegevens is kritisch op deze toestemming, omdat er gezien de onevenwichtige machtsverhouding vaak geen sprake is van vrije toestemming. Om die reden is dit alternatief niet bruikbaar.
2. Alternatief is dat de mensen met meervoudige problematiek zelf zorgen voor integraliteit. Waar mogelijk wordt daar in dit wetsvoorstel de ruimte voor gegeven door in samenspraak met de betrokkene te werken en de betrokkene de mogelijkheid te bieden om zelf te coördineren. Dit is vaak echter niet mogelijk bij de doelgroep met meervoudige problematiek.
3. Alternatief voor de gecoördineerde aanpak op basis van een signaal van een derde of het meldpunt niet-acute zorg is wachten tot de persoon in kwestie zichzelf meldt. Het gaat hier echter relatief vaak om personen die om uiteenlopende redenen zelf geen hulp zoeken of daartoe niet in staat zijn. Gevolg is dat de problemen verder zijn verergerd en lastiger en tegen hogere maatschappelijke kosten oplosbaar zijn.
4. Alternatief is om minder partijen of domeinen te betrekken in de gecoördineerde aanpak. Echter blijkt in de praktijk dat juist deze domeinen en bijbehorende partijen noodzakelijk zijn voor een geslaagde aanpak. Uitgangspunt is om alleen die partijen te betrekken (en gegevens te verwerken) die voor de specifieke casus noodzakelijk zijn voor een gecoördineerde aanpak: "dat wat nodig is, moet je kunnen doen".
5. Alternatief is om het initiatief om tot een gecoördineerde aanpak te komen over te laten aan individuele partijen op grond van hun eigen taken. Echter de praktijk wijst uit dat de gewenste gecoördineerde aanpak dan vaak onvoldoende tot stand komt. Ook is de juridische basis voor de noodzakelijke gegevensverwerking dan complex omdat deze verschilt per constellatie van te betrekken partijen.

De inbreuk op de persoonlijke levenssfeer en de bescherming van persoonsgegevens staat daarmee in verhouding tot de verwerkingsdoeleinden. Een integrale en gecoördineerde aanpak is niet denkbaar zonder dergelijke gegevensverwerkingen en er zijn maatregelen ter waarborg genomen. Derhalve wordt aan zowel het proportionaliteits- als subsidiariteitsbeginsel voldaan.

15. Rechten van de betrokkene

Geef aan hoe invulling wordt gegeven aan de rechten van betrokkenen. Indien de rechten van de betrokkene worden beperkt, bepaal op grond van welke wettelijke uitzonderingen dat is toegestaan.

Betrokkenen hebben op grond van de privacyregelgeving diverse rechten, waarin ook staat op welke wijze en onder welke omstandigheden zij die rechten kunnen uitoefenen. Dit wetsvoorstel laat deze rechten onaangetast en spoort de gemeente aan om de burger zo veel als mogelijk te betrekken. Het college kan alleen besluiten een beroep niet te honoreren als daar een uitzondering als bedoeld in de AVG voor is. Daarnaast dient te worden voorzien in een zorgvuldige inrichting van werkprocessen, informatievoorziening en privacy-protocollen. Duidelijke wettelijke kaders moeten de burger beschermen tegen onnodige verspreiding van zijn gegevens onder partijen die samenwerken aan zijn ondersteuning.

Integrale en gecoördineerde aanpak

Het wetsvoorstel bepaalt dat het onderzoek naar meervoudige problematiek 'in samenspraak met', respectievelijk 'zo mogelijk met betrokkenheid van' de burger of het huishouden moet worden uitgevoerd. In situatie 1 geldt "in samenspraak met". Met samenspraak wordt hier bedoeld: actieve betrokkenheid. De medewerker die namens het college deze taak uitvoert, geeft uitleg en motiveert waarom hij bepaalde vragen stelt en waarom hij bepaalde domeinen en

partijen bij het onderzoek en de gecoördineerde aanpak wil betrekken. Indien de betrokkene dat niet wil, wordt het onderzoek beperkt tot die onderdelen die de betrokkene wel in het onderzoek wil betrekken.

In situatie 2 geldt "zo mogelijk met betrokkenheid van".

Het college zal afhankelijk van de situatie moeten bekijken of het mogelijk is om de betrokkenen te betrekken bij het onderzoek. Er zijn echter situaties denkbaar dat die betrokkenheid het onderzoek niet ten goede zal komen, bijvoorbeeld als het gaat om iemand waarvan bekend is dat hij tot dusver alle hulp weigert, of om iemand die erg verward is. In dat laatste geval kan mogelijk wel een vertegenwoordiger of mantelzorger worden betrokken. Hoewel een cliënt niet gedwongen kan worden tot het aanvaarden van diensten op grond van de vier sociaal domeinwetten (met uitzondering van gesloten jeugdhulp, een kindbeschermingsmaatregel of jeugdreclassering, die door de kinderrechter kunnen worden opgelegd) kan het gelet op de ernst van de situatie toch wenselijk zijn dat ook zonder hun directe medewerking kan worden nagegaan of dergelijke diensten, of afstemming met al ingezette werkzaamheden/dienstverlening, toch zouden kunnen bijdragen aan het oplossen van hun problemen. Blijkt dat het geval, dan kan geprobeerd worden de cliënt of betrokken gezinsleden te overtuigen van de wenselijkheid van het aanvaarden van deze diensten. En worden ze dan toch afgewezen, dan kan, indien dit leidt tot ernstig nadeel voor de cliënt zelf of voor anderen, worden overwogen een traject in te zetten dat leidt tot gedwongen zorg (bijvoorbeeld op grond van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg of de Wet zorg en dwang) of kunnen de hulpverlening en/of interventies buiten het sociaal domein hierop worden aangepast.

Het wetsvoorstel bepaalt dat de betrokkene ten minste zo spoedig mogelijk na afronden van het onderzoek daarvan op de hoogte wordt gesteld. Uiteindelijk zal het aanvaarden van hulp dat voortvloeit uit het onderzoek, vrijwillig zijn, en is coördinatie van dienstverlening die de cliënt al ontvangt alleen mogelijk met medewerking van de cliënt. In de praktijk zal moeten worden bekeken wat een goed moment is om de resultaten van het onderzoek te bespreken.

Meldpunt niet-acuut

In artikel 2.2.5, tweede lid, onder c over het meldpunt is opgenomen dat "de persoon ten aanzien van wie de melding is gedaan, of diens ouders of wettelijke vertegenwoordigers van de melding op de hoogte worden gesteld, tenzij hierdoor de hulpverlening aan deze persoon belemmerd wordt of zou kunnen worden. Artikel 14, derde lid, onderdeel a van de AVG geeft de ruimte om hier binnen een redelijke termijn, maar uiterlijk binnen een maand, mededeling over te doen. Nadrukkelijk wordt er in artikel 2.2.5, tweede lid, onderdeel c, voor gekozen niet standaard een mededeling over de melding te doen bij degene die het betreft omdat dit in sommige omstandigheden in de weg kan staan aan het opstarten van goede hulpverlening. Dit is in onderdeel c uitdrukkelijk bepaald, conform artikel 14, vijfde lid, onderdeel c, van de AVG op grond waarvan een uitzondering kan worden gemaakt op de plicht tot melding van de verwerking voor zover de melding de verwezenlijking van de doeleinden van die verwerking onmogelijk dreigt te maken of ernstig in het gedrang dreigt te brengen. Het is aan de professionele inschatting van de medewerkers van het meldpunt om te bepalen of het in de gegeven situatie noodzakelijk is om deze uitzondering te gebruiken. Het is bijvoorbeeld mogelijk dat uit de triage alsnog is gebleken dat de melding moet worden aangemerkt als een melding op grond van de Wet verplichte ggz. In dat geval treedt de procedure van de Wet verplichte ggz verder in werking, en wordt de betrokkene op een ander moment op de hoogte gesteld. Voor de partij die de melding verder oppakt, geldt dat die partij verder werkt binnen de voor hem geldende kaders, ook voor wat betreft de verwerking van persoonsgegevens. Het op de hoogte stellen van de betrokkene gebeurt ook niet bij meldingen waarbij sprake blijkt te zijn van spoed; deze worden verwezen naar bijvoorbeeld 112.

Eén aanspreekpunt

In het kader van de AVG dient er altijd een verantwoordelijke te zijn voor de verwerking van persoonsgegevens. De verwerkingsverantwoordelijke is degene die doel en middelen van de

gegevensverwerking bepaalt. Indien een burger zijn rechten in het kader van de AVG wil uitoefenen, kan hij daartoe een verzoek indienen bij de verantwoordelijke voor de gegevensverwerking.

Indien meerdere partijen samenwerken, biedt de AVG de mogelijkheid voor een 'gezamenlijke verantwoordelijkheid' voor de gegevensverwerking. Bij integrale dienstverlening of een gecoördineerde aanpak bij meervoudige problematiek is er echter niet altijd sprake van een vast samenwerkingsverband. Welke partijen in een concrete situatie moeten samenwerken, wordt bepaald op basis van de aard van de problematiek van de burger of het huishouden. Hierdoor kan de burger niet goed weten wie aanspreekbaar is op de gegevensverwerking.

Het wetsvoorstel beoogt met het regelen van de taken voor het college duidelijkheid te creëren voor de burger of zijn gezinsleden wie aanspreekbaar is op de zorgvuldigheid van de gegevensverwerking en bij wie hij terecht kan om zijn rechten conform de AVG uit te oefenen. Dit betekent bijvoorbeeld dat het college aanspreekbaar is op de zorgvuldige gegevensverwerking ten behoeve van het onderzoek, de zorgvuldige omgang met gegevens in het kader van casusoverleg en de verantwoordelijkheid draagt voor het dossier dat ontstaat ten behoeve van de gecoördineerde aanpak. Die verantwoordelijkheid heeft uiteraard geen betrekking op de gegevens die de bij de gecoördineerde aanpak betrokken partijen verwerken ten behoeve van de uitvoering van hun eigen taken in het kader van een gecoördineerde aanpak. De coördinator is een individuele medewerker – een gemeenteambtenaar of bijvoorbeeld een jeugdhulpverlener – die deel uitmaakt van een organisatie. Daarom is in het eerste lid expliciet bepaald dat het college of de partij waar de coördinator medewerker van is, verwerkingsverantwoordelijke is. Op dat niveau worden de passende technische en organisatorische maatregelen genomen en uitgeoefend in het kader van verwerking van persoonsgegevens conform de AVG. Deze verdeling van taken en bevoegdheden is vergelijkbaar met de zorg en de jeugdzorg, waar een individuele zorgverlener of jeugdhulpverlener eigenstandige verantwoordelijkheden heeft met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens, terwijl de zorgaanbieder of jeugdhulpaanbieder verwerkingsverantwoordelijke is.

Met het beëindigen van de coördinatietaken en het overdragen van de gegevens eindigt de verwerkingsverantwoordelijkheid van de coördinerende partij. Gezien de verantwoordelijkheid van het college voor de gecoördineerde aanpak bewaart het college het coördinatie dossier. Indien de omstandigheden van de cliënten noodzaken tot heropening van het dossier kan het college indien nodig opnieuw een onderzoek uitvoeren en een (andere) partij aanwijzen als coördinator en voor zover nodig de dan relevante gegevens overdragen aan de coördinator.

C. Beschrijving en beoordeling risico's voor de betrokkenen

Beschrijf en beoordeel de risico's van de voorgenomen gegevensverwerkingen voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen. Houd hierbij rekening met de aard, omvang, context en doelen van de gegevensverwerking zoals in onderdeel A en B zijn beschreven en beoordeeld. Het gaat hierbij overigens niet om de risico's van de verwerkingsverantwoordelijke zelf.

16. Risico's

Beschrijf en beoordeel de risico's van de gegevensverwerkingen voor de rechten en vrijheden van betrokkenen. Ga hierbij in ieder geval in op:

- welke negatieve gevolgen de gegevensverwerkingen kunnen hebben voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen;
- de oorsprong van deze gevolgen;
- de waarschijnlijkheid (kans) dat deze gevolgen zullen intreden;
- de ernst (impact) van deze gevolgen voor de betrokkenen wanneer deze intreden.

De gegevensverwerking brengt (nadellige) gevolgen of risico's met zich mee voor de burgers die hulp ontvangen. Deze risico's zijn beschreven in tabel 7. Daarbij is aangegeven of de kans dat deze risico's daadwerkelijk intreden als gevolg van dit wetsvoorstel wordt vergroot, verkleind of gelijk blijft.

Tabel 7: Risico's van de verwerking van persoonsgegevens

Identificeren	Inschatten/analyseren	Beoordelen/evalueren
Algemeen		
Burgers worden onvoldoende geïnformeerd over de gegevensverwerking, hun rechten en plichten.	De informatieplicht blijft intact. Deze wet versterkt de positie van de burger door verplichte samenspraak, dan wel opdracht tot 'zoveel mogelijk met betrokkenheid van' de burger. In de uitvoering kunnen fouten gemaakt worden of te gemakkelijk geconcludeerd worden dat overleg niet mogelijk is.	Risico is niet groter dan in andere wetten. Deze wet verkleint eerder het risico op onvoldoende informeren in vergelijking tot andere wetten.
Een medewerker verwerkt meer persoonsgegevens dan noodzakelijk is, hergebruikt meer informatie uit andere systemen dan noodzakelijk/toegestaan of draagt meer gegevens over naar een andere afdeling of partij dan noodzakelijk is voor zijn/haar taak.	De wet stelt eisen en is gericht op maatwerk. Maar er is een verschil tussen "mogen" en "kunnen". De wet kan niet voorkomen dat een medewerker iets doet wat niet mag. Daarnaast stelt de wet de eis van 'in samenspraak' resp. 'zo mogelijk in overleg' met de burger om dit risico te verkleinen.	Risico is niet groter dan andere wetten. Deze wet verkleint eerder het risico t.o.v. andere wetten.

Er wordt onzorgvuldig omgesprongen met gegevens door verwerkers.	De wet belegt de verantwoordelijkheid voor de gegevensverwerking t.b.v. de gecoördineerde aanpak eenduidig bij het college. Deze is aanspreekbaar en moet toezien op zorgvuldige verwerking door verwerkers. Echter fouten in de uitvoering zijn niet te voorkomen.	Risico is niet groter dan andere wetten. Door eenduidige belegging verantwoordelijkheid neemt risico af ten opzichte van huidige situatie.
Er worden fouten gemaakt (te ruim of te beperkt) in de gegevensverwerking door "pettenproblematiek" (onduidelijkheid over de bij de verschillende werkzaamheden toe te passen regels).	Dit komt nu reeds voor in de situatie dat teams zowel verantwoordelijk zijn voor de toeleiding namens het college, en ook vrij toegankelijke hulp verlenen onder de verantwoordelijkheid van een aanbieder en behandelaar. Er kan dan verwarring optreden welke gegevens onder de wettelijke taak van het college vallen, en welke onder de verantwoordelijkheid van de aanbieder c.q. hulpverlener. Dit wetsvoorstel expliciteert in de Memorie van toelichting hoe deze taken zich tot elkaar verhouden en hoe de verantwoordelijkheden liggen.	Risico is niet groter dan in huidige situatie. Door duidelijke richtlijnen voor deze situatie neemt het risico af.
Betrokkene ondervinden schade door datalekken.	Indien er sprake is van een gecoördineerde aanpak, ontstaat er een dossier bij de gemeente waarin veel informatie van de betrokkene bij elkaar kan komen, waaronder mogelijk bijzondere persoonsgegevens zoals gezondheidsgegevens en gegevens van strafrechtelijke aard. Indien deze gegevens door een datalek bij verkeerde mensen of partijen terecht komen leidt dit tot een grotere inbreuk op de privacy dan als er geen gecoördineerde aanpak is. De aard van de schade zal naar verwachting met name liggen op het vlak van stigmatisering en reputatieschade. Maar kan indien partijen er misbruik van maken ook leiden tot materiële schade.	Het risico op een datalek neemt niet toe ten opzichte van de huidige situatie. De gevolgen van een datalek kunnen echter aanzienlijk groter zijn dan in de situatie waarin er geen gecoördineerde aanpak is.

	De dreiging wordt beïnvloed door de kwaliteit van de betrokken personen, gemeentelijke organisatie en de gebruikte ICT-systemen.	
Onrechtmatig gebruik/misbruik van de persoonsgegevens door de gemeente. Al dan niet door ongeoorloofde toegang en/of verstrekking (doorbreken vertrouwelijkheid)	Indien er sprake is van een gecoördineerde aanpak met aanpalende domeinen, ontstaat er een dossier bij de gemeente waarin veel informatie van de betrokkene bij elkaar kan komen, waaronder mogelijk bijzondere persoonsgegevens zoals gezondheidsgegevens en gegevens van strafrechtelijke aard. In de praktijk komt onrechtmatig gebruik bij gemeenten voor met twee doelen: - het identificeren van probleemsituaties door datavergelijking om hulp te kunnen bieden; - het opsporen van fraude door datavergelijking. Het wetsvoorstel borgt de vertrouwelijkheid van deze gegevens en stelt regels voor de verdere verwerking. De wet kan niet voorkomen dat gemeenten iets doen dat niet mag.	Doordat van sommige burgers meer gegevens verzameld worden wordt het gebruik voor analyses wellicht aantrekkelijker en het risico op misbruik groter. Echter het wetsvoorstel stelt gemeenten in staat om probleemsituaties reeds in een eerder stadium, bij de aanvraag, te herkennen. Waardoor de noodzaak om probleemsituaties te identificeren door bestandsvergelijking af zou moeten nemen. Hetgeen het risico beperkt.

Onrechtmatig gebruik/misbruik van de persoonsgegevens door, of onnodige verspreiding onder bij de gecoördineerde aanpak betrokken partijen.	Indien er sprake is van een gecoördineerde aanpak waarin veel partijen, waaronder zorgpartijen en partijen uit het strafrechtdomein, met elkaar moeten samen werken om tot een goede ondersteuning te komen, zullen deze partijen tot op zekere hoogte kennisnemen van elkaars bemoeienis met de betrokkene. Dit zal o.a. het geval zijn tijdens een casusoverleg. Dergelijke overleggen bestaan nu ook al, maar zijn ongereguleerd. Waarborgen voor onnodige verspreiding en misbruik van gevoelige persoonsinformatie zijn sterk afhankelijk van de wijze waarop partijen Invulling geven aan de zorgvuldigheidscriteria van de AVG. Dit wetsvoorstel stelt regels ten aanzien van partijen die mogen deelnemen aan een casusoverleg, en stelt regels voor de verdere verwerking van gegevens die in het kader van de gecoördineerde aanpak en een casusoverleg bekend worden.	Het risico neemt af ten opzichte van de huidige situatie.
Melding/intake Er wordt inbreuk gemaakt op de privacy van gezinsleden onderling.	De gecoördineerde aanpak kan betrekking hebben op meerdere gezinsleden. Het dossier kan persoonsgegevens van meerdere gezinsleden bevatten. Onder de AVG hebben betrokkenen recht op inzage. Hierdoor bestaat het risico dat de privacy van gezinsleden onderling wordt geschonden. De AVG vraagt van de verantwoordelijke om in dergelijke gevallen een afweging te maken en zo nodig de persoonsgegevens van de andere gezinsleden te verwijderen. De wet kan echter niet voorkomen dat er fouten	Er zal waarschijnlijk vaker sprake zijn van dossiers waarin gegevens van meerdere gezinsleden voorkomen. Het risico op fouten in de uitvoering neemt daardoor toe.

	gemaakt worden in de uitvoering.	
Er vindt onnodige overheidsbemoedening plaats door de (ruime) normen in artikel 2.2.5 en 2.3a.4.	Artikel 2.2.5 creëert een steviger juridische basis voor de meldfunctie die nu reeds bestaat. En beoogt een betere regulering van de gegevensverwerking. Het is onvermijdelijk dat er soms een beroep op de meldfunctie gedaan zal worden terwijl dit achteraf niet nodig blijkt. Echter dan stopt de bemoedening ook. In artikel 2.3.a4 is naar aanleiding van het advies van de AP en overige reacties op de consultaties een algemene omschrijving van "ernstige problematiek" toegevoegd, waarmee enerzijds is beoogd een zo concreet mogelijke maatstaf aan te reiken, maar die anderzijds enige ruimte laat voor een casuïstische beoordeling door de professional in de praktijk.	M.b.t. de meldpuntfunctie (art 2.2.5) neemt het risico van onnodige overheidsbemoedening niet toe ten opzichte van de huidige situatie. Door een betere regulering neemt deze eerder af. M.b.t. artikel 2.3.a4 is er sprake van een open norm en daardoor een hoger risico. Verdere invulling in de praktijk is noodzakelijk,.
Vraagverheldering		
Door onduidelijkheid over de invulling van "in samenspraak" wordt er een grotere inbreuk gemaakt op het persoonlijke leven van de betrokkene dan noodzakelijk/evenredig.	Het wetsvoorstel creëert en grondslag voor de gegevensverwerking conform artikel 6 lid 1 e AVG. Op grond daarvan mag het college de gegevens verwerken voor zover noodzakelijk voor haar taak. Deze beoordeling is aan het college. Het beginsel van samenspraak heeft tot doel de positie van de burger te versterken in de situatie dat deze zichzelf meldt voor ondersteuning. Als hij niet wil dat bepaalde domeinen betrokken worden in het onderzoek, mag het college deze niet betrekken.	Het principe van samenspraak verkleint het risico op een onnodige of onevenredige inbreuk op de persoonlijke levenssfeer van betrokkene(n).
Informatie ophalen binnen de gemeente(n) en bij derden		
Door de potentieel brede scope betrokken domeinen en partijen worden gegevens bovenmatig verwerkt.	Het wetsvoorstel kent een ruim bereik. Er worden domeinen benoemd, zonder binnen de domeinen specifieke partijen aan te wijzen. Alleen die partijen die noodzakelijk zijn voor een van de onderdelen van de integrale en gecoördineerde aanpak mag op basis van het	Het risico neemt toe ten opzichte van de huidige situatie.

	wetsvoorstel worden betrokken.	
Bij de overdracht van gegevens komen deze terecht in een systeem waarin een ander, minder strikt regime gehanteerd wordt ten aanzien van de toegankelijkheid en beveiliging van gegevens.	Uitgangspunt is dat het college zorgvuldig omgaat met de gegevens en daarop een passend beveiligingsniveau toepast. De wet kan niet voorkomen dat gemeenten zich niet aan hun zorgplicht houden of dat medewerkers onzorgvuldig handelen.	Het risico neemt toe ten opzichte van de huidige situatie.
Onduidelijkheid over verwerking van gegevens van strafrechtelijke aard.	Verstrekking kan slechts plaatsvinden voor zover de materiewetten van de partijen uit de strafrechtketen dit toestaan. In elk geval is dit mogelijk als het voor de uitvoering van hun taken noodzakelijk is om het college te informeren. Het college is op grond van artikel 33, eerste lid a, UAVG bevoegd deze gegevens te verwerken. Onduidelijk is of de grondslag voor de verwerking van gegevens van strafrechtelijke aard die het college krijgt via een andere weg voldoende aanwezig is of dat aanvullende wetgeving noodzakelijk is.	Het risico neemt toe ten opzichte van de huidige situatie.
Vastleggen van een onderzoeksdossier, conclusies en uitkomsten		
Vermenging tussen het onderzoeksdossier enerzijds en inhoudelijke dossiers anderzijds.	Uitgangspunt van het wetsvoorstel is dat het onderzoek 'slechts' de informatie bevat die noodzakelijk is om tot een integrale en gecoördineerde aanpak te komen. Uitgebreide inhoudelijke analyses van afzonderlijke partijen behoren daar niet toe. Dit vraagt zorgvuldig handelen van de medewerker die het plan opstelt. Het college heeft ingevolge de AVG een zorgplicht om medewerkers van de juiste werkinstructies te voorzien. De wet kan niet voorkomen dat gemeenten zich niet aan hun zorgplicht houden of dat medewerkers onzorgvuldig handelen.	Het risico neemt toe ten opzichte van de huidige situatie.
Te brede toegang tot het dossier.	Het wetsvoorstel laat de uitgangspunten voor toegang tot vertrouwelijke informatie uit de AVG intact. Dat betekent dat de gemeenten een strikt	Het risico neemt niet toe ten opzichte van de huidige situatie.

	autorisatiebeleid moeten voeren en dit ook controleren aan de hand van logging.	
Bovenmatige gegevensverwerking bij uitvoering van de gecoördineerde aanpak.	Uitgangspunt in deze wet is dat de schriftelijke weergaven van de conclusies en uitkomsten slechts de gegevens bevat die noodzakelijk zijn om de uitvoering van de gecoördineerde aanpak te coördineren. Het bevat geen diepgaande inhoudelijke informatie. Dit vraagt zorgvuldig handelen van de medewerker die het plan opstelt. Het college van heeft ingevolge de AVG een zorgplicht om medewerkers van de juiste werkinstructies te voorzien. De wet kan niet voorkomen dat gemeenten zich niet aan hun zorgplicht houden of dat medewerkers onzorgvuldig handelen.	Het risico neemt toe ten opzichte van de huidige situatie.
Bovenmatige gegevensdeling, doordat bijvoorbeeld het hele onderzoeksdossier of de hele schriftelijke weergave wordt gedeeld met een andere afdeling terwijl alleen onderdelen noodzakelijk zijn.	De wet stelt nadrukkelijk dat alleen de noodzakelijke gegevens kunnen worden verstrekt, in lijn met de AVG. Dit vraagt zorgvuldig handelen van de medewerker die het plan opstelt. Het college heeft ingevolge de AVG een zorgplicht om medewerkers van de juiste werkinstructies te voorzien. De wet kan niet voorkomen dat gemeenten zich niet aan hun zorgplicht houden of dat medewerkers onzorgvuldig handelen.	Het risico neemt toe ten opzichte van de huidige situatie.
Het voeren van coördinatie		
Onvoldoende mogelijkheid van college om toe te zien op verstrekking uit het onderzoeksdossier of de schriftelijke weergave van conclusies en uitkomsten.	Dit wetsvoorstel bepaalt dat het college de verantwoordelijke is voor de gegevensverwerking t.b.v. het onderzoek. Het college zal dus, ingevolge de AVG, waarborgen moeten inbouwen, ook bij uitbesteding van haar taken, om haar verantwoordelijkheid waar te kunnen maken, via een verwerkersovereenkomst of in de contractering. De wet kan niet voorkomen dat gemeenten zich niet aan	Het risico neemt toe ten opzichte van de huidige situatie.

	hun zorgplicht houden of dat coördinatoren onzorgvuldig handelen.	
Bewaren of verwijderen van gegevens		
Gegevens worden te lang of te kort bewaard.	Geen evaluatie of maximale bewaartermijn voor groot deel van de gegevensverwerking. Onduidelijkheid bewaren van "niet in behandeling genomen meldingen". Naar aanleiding van de PIA is de wettekst aangepast en zijn een evaluatiemoment en bewaartermijnen opgenomen.	Risico is niet groter dan andere wetten.
Verwerkingsverantwoordelijke		
Partijen verliezen door rol van het college (als aangewezen verwerkingsverantwoordelijke) zicht en invloed op hun gegevens.	Dit klopt. Echter de wet reguleert tevens – meer dan tot nu toe het geval is – de verdere verwerking van gegevens ten behoeve van de gecoördineerde aanpak. Indien het college gegevens verstrekt terwijl dit ingaat tegen de afspraken met partijen, kan de partij het college in kwestie hier op aanspreken. Ook creëert het wetsvoorstel een duidelijker situatie voor de burger die weet wie aanspreekbaar is.	Het risico neemt enerzijds toe, echter door de sterke regulering van de verdere verwerking wordt dit risico beperkt.
Rechten van betrokkene(n)		
Onnodige beperking van de rechten van betrokkene(n)	Het wetsvoorstel introduceert samenspraak in aanvulling op AVG, en benadrukt belang van betrekken. Desalniettemin risico dat partijen te snel gebruik maken van uitzonderingsmogelijkheid AVG om te beperken.	Het risico neemt enerzijds toe, echter door de introductie van samenspraak wordt dit risico anderzijds weer beperkt.
Meldpunt		
Vastlegging van ongegronde meldingen door kwaadwillenden of bemoeizucht	Het is niet ondenkbaar dat het meldpunt niet-acuut zal worden gebruikt door kwaadwillenden of in gevallen waarin ingrijpen niet noodzakelijk is (bemoeizucht). In het wetsvoorstel is verduidelijkt dat het college voor het vastleggen van de melding nagaat of deze voor behandeling in aanmerking komt.	Risico wordt minder ten opzichte van huidige situatie.
Anonieme meldingen	Dit wetsvoorstel maakt het niet mogelijk om anoniem te melden. De melding wordt uitsluitend in behandeling	Risico wordt minder ten opzichte van huidige situatie waarin meldingen ook vaak anoniem worden verwerkt.

	genomen als de melder zich bekend maakt. Zulks om te voorkomen dat er nep meldingen worden gedaan of meldingen om iemand te pesten. Echter een melder kan wel verzoeken om anoniem te blijven als het gaat om terugkoppeling aan degene over wie de melding is gedaan.	
Als gevolg van deze genoemde risico's kunnen de volgende negatieve gevolgen optreden: • reputatie- of andere schade als gevolg van een verlies/onrechtmatig gebruik/misbruik van de gegevens; • uitsluiting als gevolg van ondoelmatig gebruik; • inbreuk op de persoonlijke autonomie van de betrokkene door te vergaande bemoeienis; • hogere drempel tot hulpverlening als gevolg van te vergaande doorbreking van het beroepsgeheim. Alhoewel de kans dat deze risico's in de praktijk daadwerkelijk optreden beperkt zijn is de impact daarvan voor de betrokkene groot.		

D. Beschrijving voorgenomen maatregelen

In onderdeel D wordt gezien welke maatregelen kunnen worden getroffen om de in onderdeel C erkende risico's te voorkomen of te verminderen. Welke maatregelen in redelijkheid worden getroffen is een belangenafweging van de wetgever of verwerkingsverantwoordelijke. Voor dit onderdeel van de PIA is, als het gaat om beveiligingsmaatregelen, expertise over informatiebeveiliging belangrijk.

17. Maatregelen

Beoordeel welke technische, organisatorische en juridische maatregelen in redelijkheid kunnen worden getroffen om de hiervoor beschreven risico's te voorkomen of te verminderen. Beschrijf welke maatregel welk risico aanpakt en wat het restrisico is na het uitvoeren van de maatregel. Indien de maatregel het risico niet volledig afdekt, motiveer waarom het restrisico acceptabel is.

Gedurende de PIA zijn er reeds maatregelen getroffen om bestaande risico's in te perken en zijn er maatregelen geïdentificeerd die nog kunnen bijdragen aan het beperken van de risico's. Beide soorten maatregelen zijn in de onderstaande tabel opgenomen. Een groot deel van de maatregelen zien op de uitvoering van het wetsvoorstel en zijn in het grijs aangegeven. De andere maatregelen worden in dit wetstraject of de Implementatie opgepakt.

Tabel 8: Maatregelen om persoonsgegevens te beschermen

Risico's	Maatregelen
Algemeen	
Burgers worden onvoldoende geïnformeerd over de gegevensverwerking, hun rechten en plichten.	• Enkele procedureregels uit de "gewone Wmo-procedure" zijn van overeenkomstige toepassing verklaard bij het doen van een onderzoek op grond van het vierde lid, zoals de mogelijkheid van gratis cliëntondersteuning. • Voer een uitvoerings-PIA uit. • Pas het bestaande communicatiemateriaal aan. • Maak werkinstructies. • Train medewerkers. • Monitor de invulling in de praktijk via klachtenprocedures, bezwaren etc.
Een medewerker verwerkt meer persoonsgegevens dan noodzakelijk is, hergebruikt meer informatie uit andere systemen dan noodzakelijk/toegestaan of draagt meer gegevens over naar een andere afdeling of partij dan noodzakelijk is voor zijn/haar taak.	• Voor een uitvoerings-PIA uit. • Maak werkinstructies. • Richt systemen volgens privacy-by-design in (o.a. autorisatiemodellen). • Bij algemene maatregel van bestuur kunnen eisen worden gesteld aan de wijze waarop persoonsgegevens door het college en betrokken partijen aan elkaar worden verstrekt en technische standaarden of beveiligingseisen voor de verwerking van gegevens. • Train medewerkers. • Houd toezicht door middel van logging en controles.
Er wordt onzorgvuldig omgesprongen met gegevens door verwerkers.	• Voer een uitvoerings-PIA uit.

	• Werk de bevoegdheidsverdeling, zoals de inhoud van mandaatbesluiten bij. • Maak in contracten en/of verwerkersovereenkomsten afspraken over de verwerking van persoonsgegevens.
Er worden fouten gemaakt (te ruim of te beperkt) in de gegevensverwerking door "pettenproblematiek" (onduidelijkheid over de bij de verschillende werkzaamheden toe te passen regels).	• Voer een uitvoerings-PIA uit. • In de toelichting op het wetsvoorstel is een toelichtende tekst opgenomen om onduidelijkheid weg te nemen. • Om gemeenten hierbij te ondersteunen is een handreiking opgesteld over dit zogeheten 'pettenvraagstuk' dat handvatten biedt aan gemeenten bij de uitbesteding van taken. Divosa, VNG en NDSD hebben aangegeven vervolg te geven aan het uitdragen en implementeren hiervan in de praktijk van het sociaal domein.
Betrokkene ondervinden schade door datalekken.	• Voer een uitvoerings-PIA uit. • Maak werkinstructies. • Werk de bevoegdheidsverdeling, zoals de inhoud van mandaatbesluiten bij. • Richt systemen volgens privacy-by-design in (o.a. autorisatiemodellen). • Bij algemene maatregel van bestuur kunnen eisen worden gesteld aan de wijze waarop persoonsgegevens door het college en betrokken partijen aan elkaar worden verstrekt en technische standaarden of beveiligingseisen voor de verwerking van gegevens. • Train medewerkers. • Houd toezicht door middel van logging en controles. • Maak in contracten en/of verwerkersovereenkomsten afspraken over de verwerking van persoonsgegevens.
Onrechtmatig gebruik/misbruik van de persoonsgegevens door de gemeente. Al dan niet door ongeoorloofde toegang en/of verstrekking (doorbreken vertrouwelijkheid)	• Voer een uitvoerings-PIA uit. • Maak werkinstructies. • Train medewerkers. • Houd toezicht door middel van logging en controles.

Onrechtmatig gebruik/misbruik van de persoonsgegevens door, of onnodige verspreiding onder de bij de gecoördineerde aanpak betrokken partijen.	• In artikel 5.4.3, vierde lid, van het wetsvoorstel is expliciet opgenomen dat persoonsgegevens die door een andere deelnemer in het casusoverleg worden verstrekt, slechts worden opgenomen in een dossier of andere verwerking van persoonsgegevens, nadat dit is besproken in het casusoverleg, en slechts voor zover dat voor noodzakelijk is voor het aandeel van de desbetreffende partij in de uitvoering van de gecoördineerde aanpak. • In het wetsvoorstel en de toelichting is een strikte doelbinding opgenomen. Partijen mogen de aan hen verstrekte gegevens niet voor andere doeleinden gebruiken. • Het wetsvoorstel biedt de mogelijkheid om bij AMvB nadere regels te stellen. • Voer een uitvoerings-PIA uit. • Maak werkinstructies op basis van de spelregels in het wetsvoorstel. • Train medewerkers.
Melding/intake	
Er wordt inbreuk gemaakt op de privacy van gezinsleden onderling.	• De wettekst is aangevuld en vermeldt dat het college cliënten afzonderlijk informeert over de uitkomsten en conclusie van het onderzoek voor zover dit nodig is om de persoonlijke levenssfeer van de cliënten niet te schaden. • In de toelichting bij het wetsvoorstel is hierover extra toelichting opgenomen. Bijvoorbeeld dat het college nadrukkelijk aan gezinsleden de ruimte geeft om afzonderlijk het gesprek aan te gaan en ook zonder medeweten van andere gezinsleden bepaalde dienstverlening kunnen ontvangen en dat bij een beroep op een recht uit de AVG de informatie zo moeten worden verstrekt dat de persoonlijke levenssfeer van de andere gezinsleden niet wordt geschaad. • Voor een uitvoerings-PIA uit. • Maak werkinstructies (m.n. over Inzage). • Train medewerkers.
Er vindt onnodige overheidsbemoedenis plaats door de (ruime) op normen in artikel 2.2.5 en 2.3a.4.	• N.a.v. verschillende reacties is een definitie opgenomen van "meervoudige problematiek" en is een omschrijving opgenomen van ernstige problematiek. • Er zal worden voorzien in een handreiking over de definities van meervoudige problematiek en ernstige problematiek om zo mede op basis van casuïstiek gemeenten en betrokken partijen duidelijkheid te bieden over deze begrippen en over welke partijen hierbij een rol kunnen spelen. • In het wetsvoorstel is verduidelijkt dat het college bij een melding eerst beoordeelt of deze voor behandeling in aanmerking komt. • Bij ernstige problematiek moet er een gemotiveerd verzoek worden gedaan.

	• Voor een uitvoerings-PIA uit. • Maak werkinstructies (m.n. over triage). • Train medewerkers.
Vraagverheldering	
Door onduidelijkheid over de invulling van "In samenspraak" wordt er een grotere inbreuk gemaakt op het persoonlijke leven van de betrokkene dan noodzakelijk/evenredig.	• Het principe van samenspraak verkleint het risico op bovenmatige overheidsbemoedenis. • Dit principe is verduidelijkt in de Memorie van Toelichting. • Voor een uitvoerings-PIA uit. • Maak werkinstructies (m.n. over triage). • Train medewerkers.
Informatie ophalen binnen de gemeente(n) en bij derden	
Door de potentieel brede scope betrokken domeinen en partijen worden gegevens bovenmatig verwerkt.	• Bij AMvB wordt bepaald welke partijen in het onderzoek betrokken kunnen worden, en op grond van welke taak die deze partijen uitoefenen, zij betrokken worden. • In het wetsvoorstel is opgenomen dat partijen de aan hen verstrekte gegevens uitsluitend mogen gebruiken ten behoeve van hun aandeel in de gecoördineerde aanpak. • Maak werkinstructies. • Richt systemen volgens privacy-by-design in (o.a. autorisatiemodellen). • Train medewerkers. • Houd toezicht door middel van logging en controles.
Bij de overdracht van gegevens komen deze terecht in een systeem waarin een ander, minder strikt regime gehanteerd wordt ten aanzien van de toegankelijkheid en beveiliging van gegevens.	• Bij algemene maatregel van bestuur kunnen eisen worden gesteld aan de wijze waarop persoonsgegevens door het college en betrokken partijen aan elkaar worden verstrekt en technische standaarden of beveiligingseisen voor de verwerking van gegevens. • Alternatief: Voer een uitvoerings-PIA uit waarin hieraan specifiek aandacht wordt besteed. • Richt het systeem volgens privacy-by-design in.
Onduidelijkheid over verwerking van gegevens van strafrechtelijke aard.	• Er is onderzocht of er een noodzaak is om tevens de UAVG aan te passen. Dat blijkt niet noodzakelijk, de AVG laat ruimte om in andere wetten (i.c. dit wetsvoorstel) uitzonderingen op te nemen. • Het Besluit Politiegegevens wordt aangepast.
Vastleggen van een onderzoeksdossier	
Vermenging tussen het onderzoeksdossier enerzijds en inhoudelijke dossiers anderzijds.	• In de toelichting bij het wetsvoorstel is expliciet toegelicht dat er een scheiding zal moeten zijn tussen gegevenshuishouding voor de college taken in het kader van deze wet, en die voor andere taken die een organisatie uitvoert. • Voor een uitvoerings-PIA uit. • Maak werkinstructies. • Richt systemen volgens privacy-by-design in (o.a. autorisatiemodellen). • Bij algemene maatregel van bestuur kunnen eisen worden gesteld aan de wijze

	waarop persoonsgegevens door het college en betrokken partijen aan elkaar worden verstrekt en technische standaarden of beveiligingseisen voor de verwerking van gegevens. • Train medewerkers. • Houd toezicht door middel steekproeven.
Te brede toegang tot het dossier.	• Voor een uitvoerings-PIA uit. • Maak werkinstructies. • Richt systemen volgens privacy-by-design in (o.a. autorisatiemodellen). • Bij algemene maatregel van bestuur kunnen eisen worden gesteld aan de wijze waarop persoonsgegevens door het college en betrokken partijen aan elkaar worden verstrekt en technische standaarden of beveiligingseisen voor de verwerking van gegevens. • Train medewerkers. • Houd toezicht door middel van logging en controles.
Bovenmatige gegevensverwerking bij uitvoering van de gecoördineerde aanpak.	• In het wetsvoorstel is een mogelijkheid opgenomen om zo nodig nadere regels te stellen. • Voor een uitvoerings-PIA uit. • Maak werkinstructies. • Richt systemen volgens privacy-by-design in (o.a. autorisatiemodellen). • Train medewerkers. • Houd toezicht door middel van steekproeven.
Bovenmatige gegevensdeling, doordat bijvoorbeeld het hele onderzoeks dossier of de hele schriftelijke weergave wordt gedeeld met een andere afdeling terwijl alleen onderdelen noodzakelijk zijn.	• In het wetsvoorstel is een mogelijkheid opgenomen om zo nodig nadere regels te stellen. • Voor een uitvoerings-PIA uit. • Maak werkinstructies. • Richt systemen volgens privacy-by-design in (o.a. autorisatiemodellen). • Bij algemene maatregel van bestuur kunnen eisen worden gesteld aan de wijze waarop persoonsgegevens door het college en betrokken partijen aan elkaar worden verstrekt en technische standaarden of beveiligingseisen voor de verwerking van gegevens. • Train medewerkers. • Houd toezicht door middel van steekproeven.
Het voeren van coördinatie	
Onvoldoende mogelijkheid van college om toe te zien op verstrekking uit het onderzoeks dossier of de schriftelijke weergave van conclusies en uitkomsten.	• Voer een uitvoerings-PIA uit. • Maak in contracten en/of verwerkersovereenkomsten afspraken over de verwerking van persoonsgegevens.
Bewaren en verwijderen van gegevens	
Gegevens worden te lang of te kort bewaard.	• Naar aanleiding van deze PIA is in de wettekst een verplichting opgenomen tot evaluatie van de noodzaak tot voortzetting van de gecoördineerde aanpak. • Naar aanleiding van deze PIA zijn maximale bewaartermijnen toegevoegd aan het wetsvoorstel.

	• Maak werkinstructies. • Richt systemen volgens privacy-by-design in (notificatie wanneer de maximale termijn is bereikt). • Houd toezicht door middel van steekproeven.
Verwerkingsverantwoordelijke	
Partijen verliezen door rol van het college (als aangewezen verwerkingsverantwoordelijke) zicht en invloed op hun gegevens.	• Voer een uitvoerings-PIA uit en besteedt daarin aandacht aan de vraag hoe partijen het college hierop kunnen aanspreken. • Leg afspraken hierover vast in werkinstructies.
Rechten van betrokkene(n)	
Onnodige beperking van de rechten van betrokkene(n)	• In de toelichting bij het wetsvoorstel is een verduidelijking opgenomen van bijvoorbeeld het uitgangspunt "in samenspraak" en de rechten van de betrokkene. • Voor een uitvoerings-PIA uit. • Maak werkinstructies. • Train medewerkers.
Meldpunt	
Vastlegging van ongegronde meldingen door kwaadwillenden of bemoeizucht	• In de toelichting bij het wetsvoorstel is uitgelegd dat het bewaren van persoonsgegevens is beperkt tot meldingen die in behandeling worden genomen. • Er is expliciet benoemd dat anonieme meldingen niet in behandeling worden genomen. • Voor een uitvoerings-PIA uit. • Maak werkinstructies. • Train medewerkers.
De meeste risico's omtrent de verwerking van persoonsgegevens en de daarbij passende maatregelen liggen in de uitvoering. Uiteraard is het de eerste verantwoordelijkheid van gemeenten en andere organisaties om mede op grond van de domeluwetten en de AVG de persoonlijke levenssfeer van de burgers te waarborgen. Dat neemt niet weg dat de regering in samenwerking met gemeenten en andere betrokken partijen beter zicht wil krijgen op de risico's en mogelijke maatregelen die gemeenten zelf kunnen nemen. Zeker gezien de zorgen die leven over een te ruime verwerking van persoonsgegevens door gemeenten en samenwerkende partijen. Dit betekent dat naast de waarborgen die met dit wetsvoorstel worden geregeld de regering maatregelen neemt om de uitvoeringspraktijk te ondersteunen. In het bijzonder wordt 2020 gestart met de uitvoering van een model uitvoerings-PIA gericht op de risico's voor privacy als gevolg van keuzes bij de wijze waarop gemeenten vormgeven aan de gecoördineerde aanpak in de praktijk. Dit is een vervolg op de model PIA 3D waarin de integrale dienstverlening centraal stond als gevolg van de drie decentralisaties: Wmo 2015, Jeugdwet en Participatiewet. Verder werken gemeenten en het Rijk samen bij de aanpak van knelpunten in het sociaal domein, waaronder de noodzakelijke verwerking van persoonsgegevens en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van inwoners. Dit betreft niet alleen de aanpassing van wetgeving met dit voorliggend wetsvoorstel, maar ook activiteiten gericht op betere borging van privacy bij	

gemeenten en op het komen tot gezamenlijke kennis en expertise over gegevensuitwisseling bij de integrale en gecoördineerde aanpak. Mede in het kader van het interbestuurlijke en interdepartementale programma sociaal domein en in het kader van het Interbestuurlijk Programma (IBP) is in samenwerking met alle partijen aan oplossingen gewerkt. Dit heeft mede ertoe geleid dat gemeenten samen met VNG en onder regie van BZK handreikingen hebben opgesteld. Verder zetten gemeenten samen met de Informatiebeveiligingsdienst (IBD) van de VNG en andere partners belangrijke stappen voor een betere borging van privacy en gegevensuitwisseling. De Informatiebeveiligingsdienst (IBD) van de VNG richt zich mede op de uitvoeringspraktijk inzake privacy en adviseert gemeenten daarover. Het Ketenbureau i-Sociaal Domein van de VNG ondersteunt gemeenten en zorgaanbieders bij het standaardiseren van administratieve processen om vermijdbare administratieve lasten in het sociaal domein te beperken. De IBD beheert hiertoe onder andere een netwerk van gemeentelijke functionarissen gegevensbescherming (FG's) en Privacy Officers; publiceert handreikingen, model-documenten, kennisproducten; beheert de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) en voert periodiek overleg met de AP over de gemeentelijke praktijk.

De maatregelen brengen de risico's aanzienlijk terug maar het restrisico dat persoonsgegevens bovenmatig, voor andere doeleinden of door niet-bevoegden worden gebruikt, blijft bestaan. Afgewogen tegen het belang van effectieve hulpverlening is het restrisico acceptabel, zowel bekeken vanuit de betrokken burger als de maatschappij. Minder of minder effectieve hulp heeft grotere nadelen (waaronder maatschappelijke) dan het restrisico

Bijlage Advies FG VWS Wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein

Directie/concernonderdeel: Directie Maatschappelijke Ondersteuning (DMO)
Naam FG: [REDACTED]
Contactgegevens: FG-VWS@minvws.nl
Datum advies: 11-03-2020

Bronbestanden

- PIA, d.d. 20 februari 2020
- Wetswijziging van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 – Wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein, versie 20 januari 2020
- Artikelsgewijze toelichting, versie 19 februari 2020
- Memorie van Toelichting Wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein, versie 19 januari 2020

FG Advies

De Functionaris voor gegevensbescherming is binnen het ministerie verantwoordelijk voor onafhankelijk toezicht op toepassing en naleving van de Algemene verordening gegevensbescherming. En heeft tot taak organisatieonderdelen te adviseren op uit te voeren en de uitgevoerde Gegevensbescherming effectbeoordeling - GEB, hierna te noemen PIA.

Uitgangspunten FG Advies

De review van onderliggende PIA betreft een PIA door het Directie DMO uitgevoerd in het kader van een wetswijziging van de wet maatschappelijke ondersteuning 2015 en enkele andere wetten met het oog op een integrale en gecoördineerde aanpak bij meervoudige problematiek en de daarvoor benodigde gegevensverwerking (Wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein).

Bij de review is uitgegaan van de privacy beginselen volgens de AVG en een zo laag mogelijke privacy risico voor de betrokkenen⁸, d.w.z. de opzet, inrichting en het gebruik heeft een zo laag mogelijke impact op de persoonlijke levenssfeer van de betrokkenen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan:

- verlies van controle over hun persoonsgegevens of de onmogelijkheid hun rechten en vrijheden uit te oefenen;
- discriminatie, stigmatisering en uitsluiting;
- (blootstelling aan) identiteitsdiefstal of -fraude;
- gezondheidsschade;
- verlies van vertrouwelijkheid van door het beroepsgeheim beschermde persoonsgegevens;
- ongeoorloofde ongedaan making van pseudonimisatie;
- enig ander aanzienlijk economisch of maatschappelijk nadeel.

Als wel de bestuurlijke, politieke risico's die onrechtmatige verwerkingen met zich meebrengen.

⁸ De betrokkene is diegene van wie het de gegevens betreft.

Wetsvoorstellen dienen te voldoen aan artikel 8 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (Handvest), artikel 16 van Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU), artikel 8 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM) en artikel 10 van de Grondwet.

Artikel 8 van het Handvest bepaalt onder meer dat persoonsgegevens eerlijk en voor bepaalde doeleinden moeten worden verwerkt, en met toestemming van de betrokkene of op basis van een andere gerechtvaardigde grondslag waarin de wet voorziet. Artikel 16 VWEU bepaalt dat eenieder in de Europese Unie recht heeft op bescherming van zijn persoonsgegevens. Op grond van artikel 8 EVRM is geen inmenging van enig openbaar gezag toegestaan in de uitoefening van het recht op respect voor zijn privéleven, dan voor zover bij de wet is voorzien en in een democratische samenleving noodzakelijk is in het belang van de nationale veiligheid, de openbare veiligheid of het economisch welzijn van het land, het voorkomen van wanordelijkheden en strafbare feiten, de bescherming van de gezondheid of de goede zeden of voor de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen. Artikel 10, eerste lid, van de Grondwet bepaalt dat eenieder recht heeft op eerbiediging van zijn persoonlijke levenssfeer, behoudens bij of krachtens de wet te stellen beperkingen.

Bij de toepassing van de in voornoemde grondrechtbepalingen opgenomen beperkingsclausules spelen het proportionaliteits- en het subsidiariteitsbeginsel een belangrijke rol. Deze beginselen volgen uit het woord 'noodzakelijk' zoals opgenomen in elk van de bovengenoemde grondslagen. Het proportionaliteitsbeginsel houdt in dat de inbreuken op de belangen van de bij de verwerking van persoonsgegevens betrokkene niet onevenredig mogen zijn in verhouding tot het met de verwerking te dienen doel. Ingevolge het subsidiariteitsbeginsel dient het doel waarvoor de persoonsgegevens worden verwerkt niet op een andere, voor de bij de verwerking van persoonsgegevens betrokkene minder nadelige, wijze te kunnen worden verwerkelijkt.

De belangrijkste uitgangspunten bij de review zijn:

- In hoeverre zijn de verantwoordelijkheden van de verschillende stakeholders inzichtelijk (verwerkingsverantwoordelijke, verwerker, sub verwerker).
- In hoeverre is de nut & noodzaak voldoende aantoonbaar aanwezig (art. 5, lid 1 c AVG).
- In hoeverre zijn de risico's van de gegevensverwerking (zowel voor gegevensuitwisseling, -opslag en gebruik) voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen inzichtelijk, aantoonbaar en onderbouwd.
- In hoeverre is de gehele keten voldoende op privacy risico's verkennt.
- In hoeverre is de gegevensverwerking rechtmatigheid; waaronder de grondslagen waarop de gegevensverwerking worden gebaseerd (art. 6 en art. 9 AVG).
- In hoeverre is zijn de proportionaliteit- en subsidiariteitsbeginselen toegepast en aantoonbaar.
- Minimale gegevensverwerking (dataminimalisatie) ten behoeve van zo'n laag mogelijke privacy risico's (art. 5, lid c AVG).
- Juistheid van de gegevens; dusdanige opzet en inrichting dat de juistheid van de gegevens gewaarborgd is (art. 5, lid 1 d AVG).
- In hoeverre is opslagbeperking t.a.v. bewaartermijnen dan wel dataminimalisatie aantoonbaar toegepast (art. 5, lid 1 e AVG).
- In hoeverre is het need-to-know principe gehanteerd (art. 5, lid 1 f AVG).

- Een veilige en betrouwbare gegevensuitwisseling, -opslag verwerking in lijn met wetgeving en relevante standaarden zoals de Code voor Informatiebeveiliging/ BIR-2017/BIO (art. 5, lid 1 f, en art. 24 AVG en art. 32 AVG) en voor wat betreft zorgsector (verwerking van gegevens over gezondheid) NEN 7510:2017 en in aanvulling daarop NEN7512:2015 en NEN 7513:2018.

Bevindingen

Ten aanzien van de onderliggende PIA zijn de volgende opmerkingen te maken.

1. Algemeen

- Pg. 17; Nadat het werkplan door het college is opgesteld verstrekt het college slechts gegevens aan een partij uit het werkplan voor zover die gegevens noodzakelijk zijn om de uitvoering van het werkplan of voor de uitvoering voor de noodzakelijke afstemming. Het is onduidelijk hoe de geheimhouding in relatie tot de vertrouwelijkheid van de gegevens bij de ontvangen partijen geborgd is. Heeft een ieder geheimhouding op grond van de betreffende onderliggende wet waarop zijn taak berust? Hoe zit dit met partijen als bijvoorbeeld Welzijnsorganisaties, maatschappelijk werk, aanbieders schuldhulpverleners?
Advies: Verduidelijk hoe geheimhouding is gewaarborgd.
- Bij de PIA is een bijlage toegevoegd met alle betrokken partijen, het is onduidelijk welke rollen de verschillende partijen in de aanpak meervoudige problematiek sociaal domein hebben, en het is daarmee onduidelijk welke betrokkenpartijen op de lijst daadwerkelijk een onderdeel van het werkplan tot zich kan krijgen of dat men slechts verstrekker van informatie is. Bijvoorbeeld de rol van de belastingdienst in deze.
Advies: Verduidelijk welke rol de verschillende partijen in de bijlage bij de PIA hebben. Dit mede in verband met het inzichtelijk kunnen maken van de risico's die de gegevensverwerking met zich mee brengt.

2. H2 – Persoonsgegevens

- Pg. 9; Aangegeven staat dat specifiek voor de doorbreking van het medisch beroepsgeheim een aparte regeling is opgenomen. Het is onduidelijk wat hier precies mee bedoeld wordt.
Advies: Geef duidelijk aan wat met de aparte regeling bedoeld wordt.
- Het risico en de impact voor de betrokkene van het doorbreken van de plicht tot geheimhouding op grond van een wettelijk voorschrift of op grond van hun ambt of beroep zijn niet in hoofdstuk 16 Risico's onderkent en daarmee is onduidelijk welke waarborgen gehanteerd worden om de risico's die dit met zich meebrengt te verminderen. Het betreffen zeer gevoelige persoonsgegevens die met het doorbreken van een dergelijke geheimhouding en het medisch beroepsgeheim in het bijzonder met zich mee brengt, En met name in het licht dat de informatie in een ander domein met wellicht een lager geheimhoudingsregime terecht kan komen. Dit met alle gevolgen van dien voor de betrokkene denk aan discriminatie, stigmatisering en uitsluiting.
Advies: Geef duidelijk de risico's ten aanzien van het doorbreken van plicht tot geheimhouding aan en onderbouw de waarborgen die genomen worden om het risico ten aanzien van doorbreking van plicht tot geheimhouding te verminderen.

3. H5 – Betrokken partijen

Op pg. 11 staat aangegeven dat het college zorgt voor coördinatie en wijst een coördinator aan. Uit de tekst blijkt dat dit ook de cliënt kan zijn. Op pg. 16 staat aangegeven: 'in het werkplan worden afspraken gemaakt over de coördinatie tijdens de uitvoering van de integrale aanpak', waarbij een cliënt, gezinslid, mantelzorger of vertegenwoordiger neemt de coördinatie op zich.

Bestaande uit de activiteiten volgens pg.13:

- a. Het volgen van de voortgang van de uitvoering van het werkplan;
- b. het zo nodig zorgen voor afstemming tussen de betrokken partijen;
- c. het zo nodig bijeenroepen van de betrokken partijen voor een casusoverleg;
- d. het college zo nodig op de hoogte houden van de voortgang van de uitvoering van het werkplan en van belemmeringen daarin.

Bovenstaande aanpak met de wens om de coördinatie bij de cliënt, gezinslid, mantelzorger of vertegenwoordiger te beleggen brengt diverse risico's ten aanzien van het recht op bescherming van persoonsgegevens met zich mee. Het betreffen zeer gevoelige persoonsgegevens waarbij een onzorgvuldige omgang vergaande risico's voor de betrokkene met zich mee brengt. Hierbij zijn verschillende aspecten van toepassing:

- Het betreffen gegevens waarvoor zelfs het doorbreken van de plicht tot geheimhouding op grond van een wettelijk voorschrift of op grond van hun ambt of beroep van toepassing is.
- De professionals in het sociale domein en aanpalende domeinen dienen zich aan gedragscodes te houden die bijdragen aan het waarborgen van de vertrouwelijkheid terwijl dit bij een cliënt, gezinslid, mantelzorger of vertegenwoordiger niet aanwezig is.
- Aangegeven (p.16) is dat in eerste instantie het college de verantwoordelijke voor de gegevensverwerking voor de coördinatie is. Waarbij indien de cliënt, een gezinslid, mantelzorger of vertegenwoordiger de coördinatie op zich neemt deze zelf verantwoordelijk voor de verwerking is. Dit kan vreemde situaties met zich meebrengen. Stel dat betreffende persoon onzorgvuldig met de gegevens omgaat tot wie kan de betrokkene zich dan wenden?
- Wat wordt verstaan onder indien mogelijk – zie pg. 11? Het is onduidelijk welke afwegingen hierbij worden gemaakt.
- Hoe de verwerking inzake gegevens over gezondheid zich verhoudt tot art. 30 van de UAVG.
- Hoe de verwerking inzake gegevens over strafrechtelijke aard zich verhoudt tot art. 33 van de UAVG.

Het fenomeen om de coördinatie bij een cliënt, gezinslid, mantelzorger of vertegenwoordiger te beleggen en de mogelijke risico's die dit met zich meebrengt zijn niet in hoofdstuk 16 Risico's opgenomen. En het is onduidelijk welke gegevens de coördinator nu tot zich kan krijgen.

Advies: Onderzoek de mogelijke risico's die het beleggen van de coördinatie buiten professionals met zich meebrengt en onderbouw de voorgenomen maatregelen om de risico's die dit met zich meebrengt te verminderen. Maak duidelijk welke gegevens dit betreft. De FG raadt een dergelijk construct ten eerste af omdat hiermee de regie op de verwerking van bijzondere en gevoelige persoonsgegevens uit handen is met alle mogelijke risico's voor de bescherming van persoonsgegevens en impact voor de betrokkene van dien.

4. H14 – Noorzaak en evenredigheid

In de PIA wordt op pagina 26 duidelijk verwoord dat de aanpak van meervoudige problematiek in het sociaal domein van toepassing is als er sprake is van ernstige problematiek en welke criteria gehanteerd kunnen worden bij de beoordeling (triage) van de casus. Aangegeven wordt dat de professionals een duidelijk gemotiveerde en onderbouwde afweging kunnen maken op basis van duidelijke handreikingen. Het is onduidelijk wie de handreikingen opstelt en met name wie bepaalt welke criteria gehanteerd worden. De criteria die nu in de PIA als voorbeeld genoemd worden vormen een belangrijk element wat betreft het bepalen van de scope en doelgroep, en vormen een belangrijk uitgangspunt wat betreft de hoeveelheid en welke gegevens verwerkt worden. Deze criteria zijn niet in de Memorie van toelichting terug te vinden, maar zijn wel van groot belang.

Advies: Overweeg wie de handreikingen opstelt. Bij voorkeur door het ministerie dan wel in nauwe betrokkenheid met ministerie gezien de belangrijkheid van de criteria ten aanzien van de scope gegevensverwerking en de doelgroep.

5. H16 – Risico's en voorgenomen maatregelen

- Als risico wordt op pg. 40 als algemeen risico aangegeven 'Onrechtmatig gebruik/misbruik van de persoonsgegevens door of onnodige verspreiding onder de bij de integrale aanpak betrokken partijen.' Het risico dat dit voor de betrokkene met zich meebrengt kan een aanzienlijke impact voor diegene tot gevolg hebben denk aan discriminatie, stigmatisering of uitsluiting. Bijvoorbeeld het gebruik van de gegevens door betrokken partijen voor andere doeleinden dan te dienen voor de aanpak van een problemen in het sociaal domein. De maatregelen die nu in de PIA beschreven staan zijn te beperkt in relatie tot het beschreven risico. Blijkbaar is er wel over dit risico nagedacht gezien artikel 5.4.3 lid 3. *Advies: Pas de PIA aan (toevoegen van de wetstekst art.5.4.3 lid 3 is al voldoende).*
- Het risico 'onduidelijkheid over verwerking van gegevens van strafrechtelijke aard en de onduidelijkheid of de grondslag voor de verwerking hiervan voldoende aanwezig is' ontbreekt in de te voorgenomen maatregelen (pg. 36). *Advies: Neem het risico op in de lijst met voorgenomen maatregelen. Pas de PIA hierop aan.*

Enkele opmerkingen van kleine orde

- H.17 Bij de voorgenomen maatregelen staat als tabel 8 Maatregelen om persoonsgegevens voor schulphulpverlening te beschermen. Waarschijnlijk is dit een typo, want de maatregelen betreffen niet alleen schuldhulpverlening.
- Pg. 37 Onnodige beperking van de rechten van betrokkene(n); er staat betrekken dit moet waarschijnlijk beperken zijn?

Acties naar aanleiding van Advies FG

Geef hieronder aan welke acties naar aanleiding van het advies van de FG zijn uitgevoerd⁹.

⁹ Na het verwerken van het advies van de FG zijn er wijzigingen doorgevoerd als reactie op de adviezen van bijvoorbeeld de AP en naar aanleiding van de internetconsultaties, waardoor de desbetreffende artikelen nadien nogmaals zijn aangepast. Hierdoor zijn niet alle acties meer actueel en daardoor niet meer terug te vinden in het wetsvoorstel of de voorgestelde maatregelen. Voor een overzicht van deze actualisatie wordt verwezen naar hoofdstuk 9 en 10 van de memorie van toelichting.

	Opmerking	Aspect	Actie
1.	Algemeen	geheimhouding	<i>In artikel 5.4.3, derde lid, van het wetsvoorstel is expliciet opgenomen dat persoonsgegevens die door een andere deelnemer in het casusoverleg worden verstrekt, slechts worden opgenomen in een dossier of andere verwerking van persoonsgegevens, nadat dit is besproken in het casusoverleg, en slechts voor zover dat voor noodzakelijk is voor het aandeel van de desbetreffende partij in de uitvoering van het werkplan.</i> <i>In het wetsvoorstel en de toelichting is een strikte doelbinding opgenomen. Partijen mogen de aan hen verstrekte gegevens niet voor andere doeleinden gebruiken.</i> <i>Het wetsvoorstel biedt de mogelijkheid om bij AMvB nadere regels te stellen.</i>
2.	Algemeen	Rol betrokken partijen bijlage bij PIA	<i>In de AMvB zal worden verduidelijkt welke rol de verschillende partijen hebben. In het wetsvoorstel is partijen de aan hen verstrekte gegevens uitsluitend mogen gebruiken ten behoeve van hun aandeel in de integrale aanpak. Deze punten zijn nu ook opgenomen in de tabel met maatregelen.</i>
3.	H2 – Persoonsgegevens	Doorbreken plicht tot geheimhouding	<i>Op de desbetreffende pagina is een verwijzing opgenomen naar hoofdstuk 13 waarin een specifieke paragraaf is opgenomen en aangevuld over het beroepsgeheim. In het kort wordt met "aparte regeling" bedoeld dat er in het wetsvoorstel specifieke bepalingen zijn opgenomen op basis waarvan het beroepsgeheim kan worden doorbroken. Het college kan verzoeken om informatie en het is aan de verstreckende professional om te bepalen of het in dat specifieke geval noodzakelijk is om</i>

			<i>de gevraagde gegevens te verstrekken.</i>
4.	H5 – Betrokken partijen	Coördinatie door een cliënt, gezinslid, mantelzorger of vertegenwoordiger	<i>De wet en toelichting zijn op dit punt verduidelijkt. Op grond van artikel 2.3a.3, eerste en tweede lid, is bij coördinatie van een werkplan het uitgangspunt dat het college een betrokken partij of gemeenteambtenaar als coördinator aanwijst. Op grond van het derde lid kan het college in afwijking van het tweede lid op verzoek van een cliënt, een gezinslid van de cliënt of een vertegenwoordiger of mantelzorger (van die cliënt of van een gezinslid) een van deze personen als coördinator aanwijzen. Er zijn situaties waarin een van deze personen goed in staat zal zijn de coördinatie op zich te nemen. Het derde lid bepaalt in dit kader evenwel dat het wel voldoende aannemelijk moet zijn dat de beoogde coördinator zijn taak goed kan uitvoeren. Hij zal immers de in het vierde lid bedoelde taken moeten kunnen uitvoeren, inclusief de daarvoor benodigde verwerking van gegevens als bedoeld in artikel 5.4.4, vierde lid van dit wetsvoorstel. Het college beoordeelt naar aanleiding van een verzoek op grond van het derde lid, of de desbetreffende persoon als coördinator kan worden aangewezen en kan een dergelijk verzoek weigeren.</i> <i>In het wetsvoorstel en de toelichting is opgenomen dat het werkplan uitsluitend die gegevens bevat die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van het werkplan. Op deze wijze ontstaat een compartimentering in de gegevensverwerking ten behoeve van de integrale en gecoördineerde aanpak bij meervoudige problematiek. De persoonsgegevens die worden verwerkt voor het onderzoek</i>

			<i>worden niet automatisch "meegenomen" naar het werkplan, een extra waarborg tegen onnodige verwerking gegevens.</i> <i>Ter bescherming van de onderlinge privacy van gezinsleden is verduidelijkt dat het werkplan zo nodig wordt "opgeknipt" indien dit nodig is ter eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van de betrokken gezinsleden.</i> <i>Dit punt wordt voorgelegd aan de AP en in de internetconsultatie. Indien noodzakelijk worden de opties voor coördinatie door een gezinslid en mantelzorgen geschrapt.</i>
5.	H14 – Noorzaak en evenredigheid	Handreikingen en criteria	<i>Deze handreikingen/werkinstructies worden opgesteld door het college en partijen uit de aanpalende domeinen gezamenlijk, zodat er vanuit de verschillende partijen en perspectieven voldoende draagvlak voor is. Het Rijk ondersteunt de uitvoeringspraktijk o.a. via het IBD en het opstellen van handreikingen.</i>
6.	H16 – Risico's en voorgenomen maatregelen	Voorgenomen maatregelen	<i>De PIA is aangepast, artikel 5.4.3, derde lid is opgenomen in de maatregelen.</i> <i>Dit risico is opgenomen in de lijst. Inmiddels is de benoemde onduidelijkheid weggenomen en toegelicht in hoofdstuk 12.</i>

Reactie FG naar aanleiding van de aanpassing, d.d. 3 februari 2021

Ten aanzien van de aanpassingen van het wetsvoorstel, MVT naar aanleiding van advies FG, Advies AP en consultatie. Plaats de FG de volgende opmerkingen:

- Het aanpalende domein van inburgering is ten opzichte van de eerdere versie waarop oorspronkelijke DPIA is gebaseerd een nieuw aanpalend domein. De FG adviseert in de Amvb zoals ook al aangegeven duidelijk op te nemen welke gegevens mogen worden uitgewisseld. Let hierbij specifiek op het risico dat, ondanks de gegevens niet in de opsomming van de persoonsgegevens in Hoofdstuk2 van de DPIA opgenomen staan, niet meer gegevens verstrekt worden dan noodzakelijk met specifieke aandacht voor gevoelige gegevens als nationaliteit, geboorteland betrokkenen, geboorteland ouders.

- Blijkbaar is naar aanleiding van de reacties op het wetsvoorstel het werkplan komen te vervallen en wordt wat betreft de bewaartermijnen aangesloten bij de bestaande bewaartermijnen in de WMO 2015 van vijftien jaar. Volgens het beginsel van opslagbeperking mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard dan voor de doeleinden waarvoor de persoonsgegevens worden verwerkt noodzakelijk is (artikel 5, eerste lid, onder e, van de AVG). Er is niet onderbouwd waarom 15 jaar een redelijke termijn wordt geacht. Voor betrokkene is 15 jaar evenwel een behoorlijke tijd die impactvol kan zijn, mede gezien het feit dat in het onderzoek dossier meerdere domeinen samen komen. Een dergelijke lange bewaartermijn kan mogelijk langdurige gevolgen voor de betrokken met zich meebrengen. Dank bijvoorbeeld aan jeugdigen die i.v.m. gezinsverband om wat voor redenen dan ook in het dossier zijn terecht komen, waarbij dergelijke gegevens in de toekomst geen proportioneel verband hebben. Ten aanzien van de bewaartermijn merkt de FG op dat 15 jaar bewaren van de dossiers niet zonder meer noodzakelijk lijkt.

Acties naar aanleiding van Advies FG

Geef hieronder aan welke acties naar aanleiding van het advies van de FG zijn uitgevoerd.

	Opmerking	Actie
1	Inburgering	<i>De AMvB ziet op de partijen en de taak waarvoor er gegevens kunnen worden verwerkt. Inburgering nemen we hierin mee. De AMvB gaat geen lijst met te verwerken gegevens bevatten. Het gaat niet om een structurele uitwisseling, maar een casuïstische uitwisseling waarbij voor elke casus opnieuw wordt bepaald welke gegevens noodzakelijk zijn. Deze noodzakelijkheidseis is in meerdere stappen opgenomen in het wetsvoorstel. Een lijst van te verwerken gegevens achten wij niet wenselijk omdat die of te hoog over is (categorieën) en dermate groot dat er nauwelijks sprake is van een beperking. Dit is nodig omdat de gecoördineerde aanpak een grote variëteit aan casussen beslaat en er in iedere casus iets anders nodig is. Wat wij wel gaan doen om dit risico te ondervangen is in de voorlichting bij het wetsvoorstel extra aandacht besteden aan het gebruik van gevoelige gegevens als nationaliteit, geboorteland, etc.</i>
2	Bewaartermijn	<i>Naar aanleiding van dit advies is de bewaartermijn teruggebracht naar 2 jaar. Er was aangesloten bij de termijn van 15 jaar op verzoek van de VNG i.v.m. uniformiteit, maar van uniformiteit in de bewaartermijnen in het sociaal domein blijkt bij nader onderzoek geen sprake. De termijn van 2 jaar is nodig om bij terugval terug te kunnen grijpen op een eerder onderzoek en eerdere gecoördineerde aanpak. Na 2 jaar zijn de gegevens niet langer meer actueel.</i>

Maatregelen
nemen

Privacybewustwording

Doelbinding

Noodzaak

Effecten in kaart

PIA
Bescherming van
persoonsgegevens

Risico's

minimaliseren

Richtinggevend

Rechtsgrond

Met open vizier